

ISSN 2457-8428
ISSN-L 2457-8428

REVISTA EDUCATIA AZI

[Despre Revista](#)[Colegiul Redactional](#)[Arhiva Revistei](#)[Numarul Curent](#)[Anul V](#)[Apel articole](#)[Indexari](#)[Volum Colectiv 2019](#)[Editura Educatia Azi](#)

Mocan Nicoleta,

e-mail: nycole.delya@gmail.com

Școala Gimnazială Nr. 1 Săcădat

Oportunitatea utilizării TIC în studiul limbii și literaturii române

Rezumat: Elaborarea de oferte curriculare din partea Ministerului trebuie să aibă în vedere influența mijloacelor de comunicare și a noilor tehnologii asupra adolescenților precum și acțiuni de culturalizare concrete. Desigur că mijloacele de comunicare (TV, presă, radio, cinema, Internet) exercită o influență puternică asupra adolescenților, iar acestea dețin un potențial pedagogic ridicat care ar trebui utilizat în procesul de educație. De asemenea, prin evoluția societății, variația informației și schimbările tot mai rapide din ultimii ani, impunerea calculatorului în școală ca instrument didactic a fost inevitabilă.

Cuvinte cheie: Tehnologii, limba romana, globalizare, internet, elevi

Oferind un ajutor neprețuit la disciplinele exacte, prezența calculatorului la ora de limba și literatura română a fost respinsă la început. S-a vorbit despre clișee, despre învățarea mecanică, despre eliminarea creativității. Amintim aici opinia lui Jean Piaget care afirmă: *Învățământul programat conduce bine învățarea, dar nu ajută deloc la creație*^[1].

Conform unui studiu realizat în mai multe țări europene, având ca obiect utilizarea în activitatea didactică a tehnologiei informației și comunicații, disciplinele din domeniul comunicării se regăsesc printre disciplinele avantajate de utilizarea T.I.C. .

Astfel, se estimează că primele discipline care pot utiliza T.I.C. sunt:

- Științe (fizică, chimie, biologie): eficiența utilizării T.I.C. – estimată ca foarte eficientă în proporție de 59,7%;
- Limbă și comunicare: eficiența utilizării T.I.C. – estimată ca foarte eficientă în proporție de 57,4%;
- Geografie: eficiența utilizării T.I.C. – estimată ca foarte eficientă în proporție de 50%;

Se poate observa că disciplinele pentru studiul limbii și comunicării folosesc oportunitățile de vizualizare, comunicare, de organizare grafică, de reprezentare oferite de noua tehnologie.

Software-urile educaționale elaborate pentru studiul limbii române pot furniza situații de învățare în care elevii să uite, de fapt, că învață, să îi determine să participe activ la situațiile de învățare.

Bazându-ne pe activitățile de învățare a limbii și literaturii române în cadrul orelor de curs în care se utilizează TIC, elevii pot fi antrenați în realizarea unor produse precum: prezentări literare, afișe, grafice, reviste, bloguri, forumuri, teste, diferite software-uri educaționale, jocuri, pliante publicitare, dicționare on- line. Aceste produse pot fi apoi, valorificate în cadrul unor activități educative interactive, formând astfel competențele de socializare și de comunicare.

Didactica limbii și literaturii române oferă o mulțime de metode, mijloace, procedee și strategii educative care, aplicate cu succes prin utilizarea T.I.C., pot aduce satisfacții și rezultate participanților la actul educativ.

În procesul educativ, la limba și literatura română pot fi utilizate cu succes toate metodele, procedeele și strategiile didactice tradiționale. Studiul gramaticii limbii române și al literaturii presupune cumulara mai multor tehnici și abordări. La ora de limba română nu există metodă universal valabilă; pentru fiecare scriitor, curent literar, lecție de limbă și comunicare trebuie adoptate metode potrivite de predare în vederea obținerii succesului școlar.

Folosirea instrumentelor T.I.C. în procesul de predare-învățare-evaluare a limbii și literaturii române este mult apreciată de elevi. Utilizarea lor face lecția mai ușoară și mai atractivă, în special când introducem elemente de interactivitate și de socializare, precum e-mailul, forumurile și videoconferințele. Mulți elevi, prin învățarea independentă și folosirea unei varietăți de noi tehnologii, devin mai încrezători în forțele proprii și procesul de învățare pentru ei devine mai ușor. În acest context, competențele specifice limbii române pot interacționa în foarte mare măsură cu competențele cheie T.I.C., rezultând activități moderne de predare-învățare-evaluare.

Văzută astăzi ca o metodă didactică de ultimă oră, instruirea asistată de calculator își are originea în instruirea programată. *Instruirea programată este o strategie care constituie o aplicare a principiilor ciberneticii la procesul de învățământ*^[2].

După Sorin Cristea, instruirea asistată de calculator reprezintă o metodă didactică/de învățământ, care valorifică principiile de modelare și de analiză cibernetică a activității de instruire în contextul noilor tehnologii informaționale și comunicaționale, caracteristice societății de tip postindustrial.^[3]

Instruirea programată și instruirea asistată de calculator se regăsesc în tratatele de pedagogie alături de metode precum explicația, demonstrația, problematizarea,

brainstorming-ul. Motivele pentru care nu au fost utilizate aceste metode până acum, ar fi : aplicarea lor cere dotări speciale (calculatoare) care abia în ultimii ani au pătruns în școli (de obicei metoda era utilizată experimental); evoluția inteligenței artificiale a contribuit la răspândirea resurselor Tehnologiei Informației, până acum câțiva ani acestea fiind inaccesibile.

Sugestii pentru folosirea T.I.C. în formarea competențelor specifice limbii și literaturii române :

Competențe specifice	Exemple de activități TIC
Receptarea mesajelor transmise oral sau în scris în diferite situații de comunicare	<ul style="list-style-type: none"> • realizarea și rezolvarea unui puzzle lingvistic; • exerciții de punere în corespondență: imagine-cuvânt, cuvânt-imagine; • ilustrarea prin desen a unui text citit; • • jocuri educaționale de gramatică, jocuri de puzzle;
Producerea de mesaje orale sau scrise adecvate unor anumite contexte de comunicare	<ul style="list-style-type: none"> • reprezentarea grafică a unui minirebus; • realizarea unui document care să cuprindă un dialog imaginar, pe o temă dată; <ul style="list-style-type: none"> - realizarea unei invitații, a unei scrisori; • concurs de ghicitori propuse;
Realizarea de interacțiuni în comunicarea orală sau scrisă	<ul style="list-style-type: none"> • realizarea unui document care să cuprindă un dialog imaginar, pe o temă dată; • întocmirea unei pagini web personale • realizarea unui blog personal
Transferul și medierea mesajelor orale sau scrise în situații variate de comunicare	<ul style="list-style-type: none"> • realizarea unui referat pe o temă dată utilizând o enciclopedie, o bibliotecă sau un dicționar online • realizarea unui album de artă cu informații și imagini extrase dintr-o enciclopedie online; - realizarea de pagini web cu conținut interdisciplinar - realizarea de pagini web specifice unor evenimente

De asemenea, putem utiliza în cadrul orelor de limba și literatura română sistemul A.E.L. În școala românească a fost implementat de câțiva ani un sistem virtual de educație A.E.L. (Advanced E-learning sau Asistent Educațional pentru Licee). A.E.L. este o platformă educațională complexă oferită de Ministerul Educației și de Siveco; le sunt propuse elevilor o serie de lecții interactive în format electronic pentru numeroase discipline.

Acest sistem are următoarele avantaje: *AeL este o soluție completă de eLearning oferind facilități de gestionare și prezentare de diverse tipuri de conținut educațional precum materiale interactive tip multimedia, ghiduri interactive, exerciții, simulări, jocuri educaționale și multe altele*^[4]

La disciplinele umaniste aceste lecții aproape că lipsesc. Specificul disciplinei limba și literatura română face ca o serie de clasificări, teste grilă, tipuri de itemi să nu poată fi aplicate având în vedere aspecte precum creativitatea, originalitatea și subiectivitatea la nivelul conținuturilor didactice. De aici derivă dificultatea formalizării lecțiilor pentru a fi tratate computerizat.

Observăm că, profesorul de limba română, dispunând de o imaginație bogată, poate implementa cu succes, în cadrul orelor, noile tehnologii. Însă, nu este corect să ne imaginăm, în situația actuală, că apariția și implementarea tehnologiilor moderne vor face să dispară cărțile sau tabla din sălile de clasă. Studiul unei opere literare va presupune întotdeauna lectura unei cărți și formarea deprinderilor pentru interpretarea ei. Tehnologiile viitorului propun, alături de modalitățile tradiționale de studiu, și alte abordări care au o bază conceptuală nouă, însă nu exclud nimic, ci completează, oferind noi puncte de vedere asupra unei anumite probleme sau direcții de studiu.

Bibliografie:

- CUCOȘ, C., 2006, *Informatizarea în educație*, Editura Polirom, Iași;
- GHEORGHE, M., 2005, *Tehnologia informației și comunicațiilor*, Editura Corint, București
- CRISTEA, S., 2000, *Dicționar de pedagogie*, Editura Litera Internațional, Chișinău-București
- NICOLA, I., 1996, *Tratat de pedagogie școlară*, Editura Didactică și Pedagogică, București
- PIAGET, J., 1972, *Psihologie și pedagogie*, Editura Didactică și Pedagogică, București

- [1] Piaget, Jean, *Psihologie și pedagogie*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1972, p. 136 apud Nicola, Ioan, *Tratat de pedagogie școlară*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1996, p. 395
- [2] Nicola, Ioan, *Tratat de pedagogie școlară*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1996, p. 395
- [3] Cristea, Sorin, *Dicționar de pedagogie*, Editura Litera Internațional, Chișinău-București, 2000, p. 196
- [4] Sursa: http://www.siveco.ro/products_ael.jsp

Bândiu Mihaela

e-mail: mihaela.bind@yahoo.com

Școala Gimnazială "Dr Simion și Metzia Hij" Volovăț

Dezvoltarea creativității în cadrul orelor de limba română- compunerea

Rezumat: În acest articol ne propunem să scoatem în evidență câteva metode didactice pe care le putem folosi în învățământul primar pentru stimularea creativității la școlarii mici. Scopul acestui demers este acela de a contribui prin articolul nostru la o mai bună înțelegere a felului în care școlarii din ciclul primar înțeleg să se exprime folosindu-și creativitatea și cum poate fi aceasta stimulată din punct de vedere pedagogic.

Cuvinte cheie: elevi, creativitate, școală, didactică, compunere;

În rândul componentelor limbii române, ca disciplină, compunerea constituie cadrul cel mai potrivit capacităților de exprimare și de creație a elevilor .

Compunerile realizează o sinteză a tot ceea ce învață elevii, sub raportul corectitudinii exprimării; constituie prilej de valorificare a experienței de viață a elevului, manifestare a imaginației și fanteziei creatoare . Se pot alcătui compuneri orale, dar și scrise, insistându-se pe respectarea etapelor conceperii unei compuneri, cât și pe folosirea unor cuvinte și expresii frumoase .

Pentru dezvoltarea creativității verbale am propus elevilor exerciții dintre care aș exemplifica următoarele :

- Completați perechile de cuvinte :
școală – învățător , profesor , bibliotecar , director , ...
- Ce poate face ? (să prezinte acțiuni)
elevul – învață, scrie, cântă , ...
- Cum poate fi ? (să prezinte însușiri)
iepurele – mic, fricos, alb, ...
- Înlocuiți cuvintele subliniate cu altele care au același înțeles :
Cuza – Vodă a înfăptuit Unirea . (Cuza – Vodă a realizat Unirea .)
- Găsiți înțelesuri diferite cuvântului „ atenție ” și alcătuiți enunțuri :
Traversau cu atenție strada .
Prietenul meu mi-a adus o mică atenție .
Bunica l-a încurajat cu atenție .
- Alegeți explicațiile corecte :
Vuiet – urlat, vâjâit, larmă, gălăgie.
- Formați familia de cuvinte pentru : străin; poveste; ...
- Creați comparații deosebite, personificări, hiperbole, metafore :
- frunze ca niște vulpi roșcate

Dacă la clasa I manualele propun elevilor să creeze oral texte simple ce se referă la „Începerea școlii”, „Clasa mea”, „Obiectele școlarului”, apoi să povestească pe baza unor imagini din povești „Punguța cu doi bani” , „Ursul păcălit de vulpe” , „Albă – ca - Zăpada”, la clasa a II-a în orele afectate compunerilor, exercițiile sunt impuse treptat, în funcție de gradul de dificultate. Se pornește de la propoziție, sunt consolidate și îmbogățite cunoștințele cu privire la text și dialog. Treptat elevii sunt solicitați să răspundă oral și în scris la întrebări ale căror răspunsuri se vor concretiza în texte. Apar apoi exercițiile de tipul „Transcrieți începutul întâmplării, apoi continuați singuri ajutându-vă de întrebări”, „Dați un titlu textului”, exerciții ce sunt o pregătire în elaborarea compunerilor cu început dat. Tot la nivelul clasei a II-a se realizează exerciții de povestire orală sau în scris a unui text cunoscut pe baza unui plan dat sau a răspunsurilor la întrebări.

La sfârșitul clasei a II-a, în urma realizării obiectivelor propuse pentru orele de compunere – expunere, elevii trebuie să fie capabili să ordoneze logic propozițiile date într-un text, să formuleze titluri adecvate unor texte date, să producă și să relateze întâmplări din viața cotidiană sau din lecturile citite .

La clasa a III-a exercițiile apar în mod gradat, în funcție de coeficientul de dificultate . Se pornește de la comunicarea prin imagini. Privind benzile desenate, elevii sunt solicitați să-și imagineze dialoguri, întâmplări, să găsească motivații, să dea titluri, să formeze texte, mesaje. În sfârșit fac cunoștință cu părțile compunerii pe care trebuie să învețe să le recunoască, despre care trebuie să știe ce presupun, să le respecte în alcătuirea de noi texte. De acum, după ce și-au însușit alfabetul creării compunerilor, copiii încep să elaboreze compuneri diverse, în mod gradat însă și de această dată .

Au învățat să comunice prin imagini, vor începe să lucreze acum compuneri după un tablou sau compuneri după un șir de ilustrații, compuneri după benzi desenate. Au învățat să găsească finalul unui text sau să continue un text scurt, acum vor crea compuneri cu început dat. Au povestit texte cunoscute după planuri de întrebări, deci vor

fi capabili să alcătuiască și compuneri după plan dat. Li se oferă planuri după care să lucreze compuneri, se familiarizează cu aceste planuri și treptat sunt îndrumați spre a alcătui singuri planul unei compuneri, cunoscând etapele după care se realizează un plan și condițiile pe care trebuie să le îndeplinească .

Clasei a IV-a îi rămâne ca în orele de compunere să exploateze tot ce școlarii au învățat până acum. Treptat ei vor realiza tipuri variate și complexe de texte scrise, antrenându-și operațiile gândirii creative .Vor fi capabili să structureze și să comunice oral și în scris idei, prin utilizarea nuanțată și personală a limbii literare. Elevii clasei a IV-a vor putea acum să realizeze singuri în mod liber povestiri, vor alcătui compuneri semidirijate, vor ști să realizeze caracterizări de personaje, narațiuni, descrieri, compuneri libere .

Sub ochii noștri, micuții pășesc încrezători sau temători, sfioși sau exuberanți în fața noastră în primul an de școală și simt, după patru ani, greutatea „ghiozdanului”, dar sunt conștienți că ea nu poate rupe o bancă , se bucură de înflorirea copacilor și și-ar dori ca aceștia să le intre în clasă , citesc sau aud despre posibila existență a vieții pe alte planete și-și imaginează povestiri fantastice, dar în lumea copilăriei lor a apărut deja prima paloare de maturitate . Dacă însă în lumina cuvintelor ei se prind de mână cu imaginația și călătoresc , dacă vorbesc încă plini de dezinvoltură despre un „soare albastru”, despre „o ploaie certăreață”, despre „o călătorie cu picioarele goale în adâncul apelor”, înseamnă că am modelat sensibilitatea în sufletele lor, am crezut în imaginația lor și ei au descătușat-o, înseamnă că i-am ajutat poate să vadă în orele de compunere o oază de relaxare, un moment de liniște în mijlocul încărcatei și tumultuoasei lumi a primilor ani de școală .

Bibliografie:

1. Gârboveanu M.,Victoria Negoescu, Gr. Nicola, Adrian Onofrei, Mihaela Roco, Al. Surdu, *Stimularea creativității elevilor în procesul de învățământ* , E.D.P.,București, 1981
2. Matei C., *Educarea capacităților creatoare în procesul de învățământ*, E.D.P., București, 1982
3. Moraru I., *Psihologia creativității* , Editura Victor , București, 1997
4. Nicola Gr., *Stimularea creativității elevilor în procesul de învățământ* ,E.D.P. , București , 1981
5. Popescu-Neveanu P., Zlate M. ,Crețu T., *Creativitatea în Psihologie-manual pentru clasa a X-a*, E.D.P. , Bucuresti, 1993
6. Roco M. , *Creativitate și inteligență emoțională* , Editura Polirom , Iași , 2004

Fercal Ancuța-Andreea
e-mail: ancuta.fercal@gmail.com
Școala Gimnazială Vatra Moldoviței

ASPECTE METODICE ÎN REZOLVAREA ȘI COMPUNEREA PROBLEMELOR MATEMATICE ÎN CICLUL PRIMAR

Rezumat: În acest articol ne propunem să dezvoltăm din punct teoretic și practic câteva metode didactice folosite în compunerea și rezolvarea problemelor de matematică în clasele primare. Scopul acestui demers este de a disemina în rândul cadrelor didactice din învățământul primar aspecte ce țin de didactica matematicii la clasele din ciclul primar.

Cuvinte cheie: matematică, didactică, elevi, școală

Unul dintre obiectivele educației matematice este realizarea etapelor de rezolvare a problemelor matematice. Acest lucru poate fi realizat prin soluționarea problemelor matematice specifice, iar pentru a face acest lucru, elevii trebuie să învețe în mod adecvat metodologia de rezolvare a problemelor matematice.

Se acordă o atenție specială metodologiei de rezolvare a problemelor matematice începând de la educația inițială. Procesul de rezolvare a problemelor presupune urmărirea unor etape exacte. În aceste etape are loc reorganizare datelor, dar și restructurarea problemei, conform activităților de concepere a elevilor pentru rezolvarea problemei.

Această metodologie, presupune următoarele etape în rezolvarea problemelor matematice:

1. Aflarea enunțului problemei;
2. Înțelegerea enunțului problemei;
3. Analizarea problemei și realizarea unei scheme logice;
4. Selectarea și executarea operațiilor optime pentru soluționarea problemei;
5. Activități desfășurate după rezolvarea problemei:

- Proba rezultatului obținut;
- Transpunerea datelor într-un exercițiu;
- Identificarea altor mijloace de rezolvare;
- Generalizarea;
- Redactarea unor probleme similare, etc.

1. Aflarea enunțului problemei

Aflarea enunțului problemei reprezintă primul pas în soluționarea tuturor problemelor. Elevii trebuie să identifice datele prezentate, care este legătura dintre ele, care sunt datele neștiute ale problemei.

Cunoașterea enunțului problemei este prezentat de care învățător sau de către elevi prin citire. Problema se repetă de câte ori este necesar, astfel încât, de mai multe ori, toți elevii să fie capabili să o rezolve individual. Textul trebuie citit și enunțat elocvent, pentru a se putea face legătura între datele problemei. Datele problemei sunt expuse vizual pe tablă (utilizându-se expunerea pe orizontală sau pe verticală).

2. Înțelegerea enunțului problemei

Enunțul problemei conține informațiile strict necesare. Prezentarea problemei asigură primul pas spre orientarea unei direcții a conceptelor, a examinării și rezumatului, dar și pașilor ce trebuie parcurși pentru a ajunge spre soluția optimă. Întrebările expuse în cerință indică direcția ce trebuie urmată, în mod evident, utilizând analizarea datelor prezentate, rezolvarea cu ajutorul imaginilor sau desfășurând anumite activități la momentul potrivit.

3. Analizarea problemei și realizarea unei scheme logice

Investigarea problemei și realizarea unui plan logic reprezintă etapa în care are loc eliminarea configurațiilor ce nu au un caracter matematic și se creează o imagine matematică a enunțului problemei.

În această fază are loc alcătuirea raționamentului pe baza căruia se asigură rezolvarea dorită, adică calea care unește datele problemei cu necunoscuta. Metodele de analizare a informațiilor, semnificația acestora, relațiilor care se stabilesc între ele și între informațiile prezentate și elementele necunoscute, ajută la obținerea unor date exacte pe care le transmite problema.

Dacă problemele se rezolvă cu ajutorul desenelor, a unor schițe, realizând legăturile între datele problemei, evidențiem esența problemei cu caracter matematic, adică redarea matematică a datelor ei. Dacă elevii transpun problema cu ajutorul relațiilor matematice, soluția este aproape dezvoltată.

4. Selectarea și executarea operațiilor optime pentru soluționarea problemei

Etapa prezentată presupune selecționarea și realizarea calculelor prevăzute în noțiunile teoretice, în realizarea semnificației efectelor parțiale ce se obțin prin operațiilor efectuate și evident, a rezultatelor obținute. Importanța crucială în dobândirea abilităților, a înțelegerilor și deprinderilor de a soluționa problemele aparține etapei următoare.

5. Activități suplimentare după rezolvarea problemei

Această etapă presupune încercarea de a rezolva problema, în aflarea mai multor mijloace de rezolvare și de a selecționa varianta optimă. De asemenea, această etapă contribuie la realizarea și autocontrolarea modului în care datele problemei sunt asimilate, în ceea ce privește raționamentul efectuat și a intervenției de soluționare realizate. Indiferent dacă problema este rezolvată față în față sau în mod independent, există posibilitatea apariției unei erori în succesiunea de raționamente, în alegerea metodelor de soluționare sau în executarea operațiilor prezentate, care pot duce și la alte soluții față de cea bună.

În urma rezolvării problemelor, este recomandată evidențierea clasei problemei, stabilirea metodei de rezolvare, expunerea problemei și a legăturilor dintre datele acesteia într-un exercițiu, sau, într-un anumit fragment al exercițiului. Rezolvarea unor probleme similare, alcătuirea problemelor, cu date asemănătoare sau cu date modificate, dar care pot fi rezolvate după același model, presupune o activitate suplimentară a învățătorilor, care sunt obligați să identifice alături de elevii o metodă de soluționare care să cuprindă un număr cât mai mare de probleme. Această activitate nu necesită schițarea, criticismul sau rigiditatea în gândire, dar, în urma acestor activități, se poate dezvolta mai ușor cultura și educația creativă, sau chiar antrenarea intelectuală a elevilor.

Trebuie să reținem că elevii trebuie să învețe schema didactică dată pentru rezolvarea problemelor, repetând-o de mai multe ori. Prin urmare, având în vedere că cel mai important pas în procesul de soluționare a problemelor este dezvoltarea unei idei și elaborarea unui plan de soluționare, care este legat de înțelegerea problemei, este necesar ca elevilor să li se ofere timpul suficient și nu soluțiile, doar pentru a termina mai repede problema.

Componenta ilustrativă este deosebit de importantă în educația inițială. Cu toate acestea prezența ilustrațiilor trebuie diminuată treptat, atât în formulările problemelor, cât și în procesul de rezolvare. La început, acestea vor fi înlocuite cu reprezentări simplificate adecvate, care vor ajuta în mod direct la dezvoltarea proprietăților gândirii și, în special, la elasticitatea și profunzimea gândirii. Învățarea metodologiei de rezolvare a problemelor trebuie să includă probleme cu valoare didactică diferită (algoritm, semi-algoritm și euristic; probleme pentru învățare, exercițiu etc.).

Profesorii trebuie să stimuleze descoperirea diferitelor căi de soluționare a unei probleme, o procedură care dezvoltă proprietățile de gândire ale elevilor și îi ajută în mod direct pe aceștia să treacă din zona actuală în zona de dezvoltare viitoare.

Bibliografie:

<http://biblionline.md/uploads/news/id278/Harta%20problemei.pdf>

Magdaș, I. (2017). Probleme pentru pregătirea didactica matematica în învățământul primar. Ghid pentru studenți, Editura Universitatea Babeș Bolyai, Cluj.

Munteanu, A.M. (2010). Valente formative ale activității de rezolvare și compunere de probleme în direcția cultivării creativității, Editura Sf. Ioh. Nicolae, Braila.

Neașu, I. (1988). Metodica predării matematicii la clasele I – IV. Manual pentru licee. .pedagogice, clasele XI – XII, Editura Didactică și Pedagogică, București.

Negruț Diana,

e-mail: diana.negrut84@gmail.com

Liceul Tehnologic Special Nr. 1 Oradea

Analiza critică a două manuale școlare: *English My Love* și *Click On 2*

(Clasa a IX a)

Studiu de specialitate

Rezumat: *Studiu de față își propune o analiză critică a două manuale de limba engleză pentru a clasa a IX-a prin prizma domeniului personal, public, ocupațional și educațional. Concluzia la care se ajunge este că ambele manuale prezintă plusuri și minusuri de aceea nu trebuie pierdut din vedere nivelul clasei de elevi, cunoștințele de care dispun și nivelul de implicare al acestora în actul educativ.*

Cuvinte cheie: manual, unitate, literatură engleză.

În ceea ce privește concordanța cu programa școlară se poate spune ca ambele manuale respectă programa prevăzută tratând fiecare temă în parte după cum urmează:

DOMENIUL PERSONAL este reprezentat prin unitățile *Hobbies, Music, Food, Cinema, Fashion, Books* și *Sports* în manualul *English My Love*. În aceste unități este descrisă relația interpersonală, activitățile legate de viața personală (alimentație, sănătate, educație, activități de timp liber), precum și universul adolescenței (cultură, artă, sport). Același model de prezentare este urmărit și de manualul *Click On*. Ambele manuale aduc în vedere elevului de liceu stiluri de viață din lumea anglo-saxonă. În primul manual observăm o variație a lecțiilor pe această temă, fiecare unitate având o lecție de sine stătătoare sub această formă. Astfel vom întâlni teme precum *Heroes and Monsters, Invaders, People in the Middle Ages, The Shakesperean Sonnet* etc, grupate sub titlul *Culture and Civilization*. Sub acest aspect manualul *English My Love* prezintă fidel viața din Marea Britanie, cât și obiceiurile și tradițiile acestei țări aprofundând cunoștințele elevilor privitoare la istoria și modul de viață a locuitorilor. Manualul *Click On* încearcă să aducă câteva elemente de istorie britanică prin unitatea intitulată *Then and Now*, însă textele nu sunt aranjate sistematic pentru a reține puținele date informative. Pe de altă parte, la sfârșitul fiecărei unități manualul ne prezintă un episod din celebrul caz *The Hound of the Baskervilles - A New Case for Sherlock Holmes*, aducând elevii mai aproape de literatura engleză și deschizându-le apetitul spre lectură.

DOMENIUL PUBLIC este, de asemenea, prezent în manuale prin descrierea unor călătorii (țări și orașe britanice). Manualul *English My Love* ne îndeamnă la o plimbare prin Londra (unitatea London), pe când celălalt manual ne duce prin destinații din întreaga lume, fie ele mai apropiate sau mai îndepărtate cu o istorie aparte. Ambele manuale ne prezintă aspecte din viața contemporană (încălzirea globală, defrișările masive sau tragediile umane și ecologice. De altfel ele aduc în discuție modalități de combatere a acestora. Mass media ocupă un loc important prin lecții educative sau informative (prezentare a unei cărți sau a unor filme, documentare, situații reale).

DOMENIUL OCUPAȚIONAL este un alt domeniu prezent în manuale. El tratează teme legate de profesioni și viitorul profesional ridicând semne de întrebare elevilor despre vocația lor. Manualul *English My Love* are texte legate de aspecte teoretice de specializare în unitățile: *Hobbies, Food*. Celălalt manual are texte dispersate pe mai multe lecții, neexistând o sistematizare aferentă temei. În schimb întâlnim activități din viața cotidiană în unitățile: *What do you do?, Then and Now*.

DOMENIUL EDUCAȚIONAL ocupă o altă arie legată de viața culturală și lumea artelor. Astfel, elevii sunt inițiați în teme ce cuprind domenii precum film, muzică, teatru. Sub acest aspect atât unul, cât și celălalt manual alocă numeroase pagini destinate culturii sub titluri diferite: *Cinema, Books, Music Characters* sau *Fashion*.

Elementele de construcție a comunicării (substantive, articol, verb, adverb etc.) apar în ambele manuale pe parcursul unităților astfel încât la finalul anului școlar elevii să parcurgă toate aspectele însușirii unei exprimări corecte atât în scris, cât și oral. Întru întâmpinarea elevilor vine manualul *Click On* care are atașat și un cd audio cu texte redactate de vorbitori nativi pentru a le ușura accesul la o pronunție corectă și formarea auzului în concordanța cu normele limbii studiate.

În ceea ce privește partea practică, manualul *English My Love* propune exercițiile pe parcurs, nerevenind cu o sistematizare a cunoștințelor. Pe de altă parte, manualul *Click On* aduce la sfârșitul fiecărui modul un test sumativ în vederea verificării cunoștințelor elevilor. Ambele manuale încurajează atât munca individuală, cât și în echipă sau jocul de rol. Ele propun jocuri tematice pe roluri sau situații de comunicare și de dialog. De altfel, elevii sunt încurajați să redacteze compuneri, scrisori sau să-și susțină punctul de vedere în diverse situații contextuale. Observăm și o sistematizare a cunoștințelor la finalul manualelor. Manualul *Click On* aduce în plus un ghid al culturii americane și britanice. Pe deasupra, datorită multitudinii de exerciții, profesorul poate lucra diferențiat la clasă având de unde alege exerciții cu grad diferit de dificultate, pe când, în *English My Love*, manualul are câteva carențe vizibile sub acest aspect.

Analizându-le sub aspectul criteriului non-discriminatoriu se poate afirma că ambele manuale respectă această calitate a unui manual și că nu aduc prin natura textelor sau a pozelor leziuni de nici un fel.

Din punctul de vedere al ilustrațiilor manualul *Click On* este mai bogat și mai de calitate, însă trebuie recunoscut faptul că este prea încărcat de acestea. Multitudinea de poze și de exerciții per pagină dă o notă de supraîncărcare a tehnoredactării. Sub acest aspect manualul *English My Love* apare mai aerisit și ușor de urmărit. Nivelul limbajului este accesibil în general, iar la unele texte este chiar excelent dovedind o îmbunătățire a vocabularului elevului.

Ambele manuale susțin metoda interactiv participativă prin realizarea de situații de comunicare atât scris, cât și oral. Avantajat este manualul *Click On* care prin natura problemelor diverse pe care le propune cuprinde o arie mai largă de discuție. Totodată datorită ajutorului audio pus la dispoziția elevului, realizează o punte între vorbitorul nativ și cel dobândit. Alte metode pedagogice folosite: metode de acțiune afectivă prin efectuare de exerciții, studii de caz sau lucrări individuale pe diverse teme de interes general cum ar fi: hobbies, music, fashion. De altfel putem vorbi și despre metode de acțiune simulată prin diverse jocuri de rol: going shopping, giving directions, asking for information. Metodele conversative sunt foarte importante în însușirea unei limbi străine, precum și metode de comunicare ce folosesc limbajul scris.

În concluzie, fiecare manual în parte are avantajele și dezavantajele sale, însă nu trebuie pierdut din vedere nivelul clasei de elevi, cunoștințele anterioare dobândite și nivelul de implicare al acestora în procesul de predare-învățare-evaluare.

Negruț Diana,

e-mail: diana.negrut84@gmail.com

Liceul Tehnologic Special Nr. 1 Oradea

Joaca de-a copilăria

Rezumat: Articolul dezbate minunata lume a copilăriei ilustrată în operele scriitorilor Ion Creangă, Ionel Teodoreanu și Mark Twain care prezintă modele ale copilului de pretutindeni. Operele alese echilibrează balanța între prezentarea copilăriei senine, lipsite de griji și a celei dramatice în care copilul se maturizează înainte de vreme. Descoperirea lumii prin joc ajută la formarea personalității copilului, un rol important jucându-l implicarea părinților. Concluziile prezintă situația actuală a copilăriei și trag un semnal de alarmă pentru părinți.

Cuvinte cheie: copilărie, joc, joacă.

Copilăria reprezintă cea mai frumoasă etapă din viață. Cu toții ne amintim de zilele fără griji, de timpul care nu se măsoară sau de jocurile infinite care ne-au marcat această perioadă. Această vârstă a inocenței și a candorii, a magiei și a trăirii imposibilului aduce jocul în prim plan. Toate se învârt în jurul ideii de joc și voie bună. Imaginația copilului prinde aripi, iar în lumea lui totul devine posibil. Astfel, copilul descoperă lumea, învață să o înțeleagă și să încerce diverse roluri. Jocul copilului este magic. Adultul de azi rememorează acel timp al fanteziei care este copilăria și al său joc neîntrerupt.

Tema copilăriei apare în numeroase opere literare românești și universale. Copilul de pretutindeni are aceleași îndeletniciri indiferent de timp sau spațiu, singura lui preocupare fiind jocul. Scriitorii precum Ion Creangă, Ionel Teodoreanu, Mihai Eminescu, George Topârceanu, George Coșbuc ne prezintă propria viziune asupra copilăriei. Aceasta poate fi una fericită, lipsită de griji sau una tristă în care copiii au luat contact cu greutățile vieții prea devreme fapt care i-a marcat.

Când vorbim despre copil și copilărie gândul ne sare la *Amintiri din copilărie*, cea mai cunoscută operă românească dedicată jocului. Copilul Nică se joacă nepăsător la ritmul și responsabilitățile vieții. Fie că este la scăldat, la furat de cireșii sau cu pupăza în târg, el demonstrează acea nepăsare puerilă specifică acestei perioade a copilăriei. Interesant este de urmărit modul în care scriitorul adult își prezintă copilăria prin ochi de copil cu mult umor. Ion Creangă reușește foarte bine să ne transpună în vârsta de aur a omului universal.

Prozatorul român își are un corespondent în povestirile lui Mark Twain care prezintă năzbâțiile unui copil de 13-14 ani prin personajul Tom Sawyer. În romanul *Aventurile lui Tom Sawyer* ne sunt prezentate isprăvile lui Tom, care împreună cu prietenul său Huckleberry Finn trăiește numeroase aventuri prin joaca lor de-a detectivii. Un alt roman de referință al aceluiași scriitor, Mark Twain, este *Prinț și cerșetor*. Această carte descrie schimbarea de identitate a doi copii aparținând unor pătri sociale diferite fapt care atrage după sine multă bătaie de cap și o adevărată aventură. Jocul prezentat ia o altă formă, aceea a trezirii la realitatea crudă în care o dată ce ți-ai ocupat locul ai un rol pe care trebuie să-l joci până la final. Cei doi copii descoperă lumi diferite la care sunt nevoiți să se adapteze și pe care nu le pot schimba după bunul plac. Când descoperă că nu își mai pot dobândi adevărata identitate joaca lor devine serioasă. Cu mult efort și dorință vor reuși să depășească obstacolele vieții și să răzbată această aventură a identității pierdute și recăștigate.

Prin joc se leagă prietenii care înfrumusețează copilăria. Un astfel de exemplu este cartea lui Ionel Teodoreanu, *La Medeleni*. Dănuț, Olguța și Monica a căror principale activități sunt jocul pe moșie se transformă sub privire cititorului în adulți veritabili. Monica este prima care se maturizează cedând în fața celorlalți la întrecerile sportive. Spiritul competiției este viu la Dănuț și Olguța care profită de fiecare ocazie pentru a se întrece. Imaginația copilăriei îl face pe Dănuț să o transforme pe Monica în Ileana Cosânzeana, iar el în Făt-Frumos trăgând-o adesea de codițe, cicăleală specifică copilăriei. Într-un astfel de joc o sărută prima dată. Dar povestea lor nu se termină aici, cei doi ajungând să se căsătorească, fapt care demonstrează că și iubirea se poate naște prin joc.

În concluzie, jocul este activitatea supremă a copilăriei, un tărâm al bucuriei, al lipsei de griji, a inocenței, a purității vieții. Copilul își creează propria lume a fanteziei. Fiecare joc are rol de autocunoaștere, de exersare a sinelui.

Mihai Leonte, în articolul *Spiritul copilăriei*, afirmă: *Oricât vom încerca să spunem că numai suntem copii, nu vom putea să ne despărțim de ceea ce am trăit în copilărie. Foarte mulți psihologi au constatat în studiile lor că perioada copilăriei ne rămâne încrustată în sufletul și inima noastră pentru totdeauna. Nu aș putea să spun astăzi că am avut o copilărie frumoasă sau fericită. În adâncul inimii mele totul a fost foarte frumos.* [1]

Timpul trece și devenim adulți, dar sufletul copilului de altădată rămâne în noi și ne reamintește de copilărie și al său joc. Din păcate, copiii de azi, nu mai apreciază aceleași lucruri, nu se mai știu bucura de copilărie. Gadget-urile pun stăpânire pe mintea și sufletul lor și pierd lumea magică în detrimentul uneia create de alții. Sunt prea puțini acei copii în ochii căroră mai poți vedea bucuria specifică vârstei copilăriei. Acest fapt se datorează și părinților care, preocupați de grijile zilnice, nu au timp suficient să-i ghideze în fantasticul jocului. Majoritatea sunt prezenți doar fizic având în comun simpla conviețuire. Dialogul părinte – copil se rezumă la cele două întrebări: Ce ai făcut azi? Cum a fost la școală?

Lipsa interacțiunii familiale duce la nesiguranță. Personalitatea copilului se formează în familie, apoi o exersează la școală și în societate cu alți oameni. Cel mai important lucru pentru un copil este să știe că e important, că e iubit și susținut. De aceea copilul are nevoie de susținerea părintelui, de ghidarea lui, de implicarea lui în viața copilului. Tot mai mulți părinți își abandonează copilul în fața televizorului, a calculatorului, a telefonului lipsindu-l astfel de bucuria jocului față în față, de interacțiunea umană atât de necesară.

Jocul a fost și rămâne piatra de căpătâi a copilăriei, iar o copilărie fericită presupune cântec, joc și voie bună. Închei acest articol cu poezia *Trei fețe* de Lucian Blaga:

Copilul râde:

"Înțelepciunea și iubirea mea e jocul! "

Tânărul cântă:

"Jocul și-nțelepciunea mea-i iubirea! "

Bătrânul tace:

"Iubirea și jocul meu e-nțelepciunea! "[2].

Bibliografie:

George Călinescu, *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, Editura Semne, București, 2003

Mihai Leonte, *Spiritul copilăriei*...<http://mihai419.wordpress.com/2008/10/11/spiritul-copilarieieseu-de-mihai-leonte/>

Tudor Vianu, *Scriitori români*, vol. I, Editura Minerva, Buc., 1970

https://www.versuri.ro/versuri/lucian-bлага-trei-fete-_sc17.html

[1] Mihai Leonte, *Spiritul copilăriei*...<http://mihai419.wordpress.com/2008/10/11/spiritul-copilarieieseu-de-mihai-leonte/>

[2] https://www.versuri.ro/versuri/lucian-bлага-trei-fete-_sc17.html

REASONS TO ENHANCE EMOTIONAL INTELLIGENCE IN EFL CLASSES

Summary: *Emotional intelligence can be concisely defined as the ability to manage one's feelings and interact in a positive way with other people. This is just the core. EI goes far beyond that. It involves both the emotional and the social skills required for general well-being and success in school and life. It is strongly tied to a positive sense of self, as well as to the ability to build meaningful relations. Furthermore, EI is more highly connected to career success than are academic skills. Teaching emotional intelligence is not optional or additional, but rather is an integral facet of education.*

Key words: *EQ, IQ, self-awareness, managing feelings, empathy, handling relationships, decision making.*

I clearly recall when I read a few lines belonging to the psychologist Daniel Goleman in Oprah's *The Wisdom of Sundays*. It was a quiet Wednesday evening when I had an "aha!" moment, the first one in a long series since then. He said:

I once was giving a talk to a roomful of CEOs, and I asked, "How many of you were valedictorians, like, the smartest kid in your class?" Two, three hundred people...three hands went up in the room. It was an eye-opener for me that your IQ, your academic abilities, your cognitive brilliance are not what's going to matter the most. Actually, that's kind of threshold. It gets you in the game. But once you're in the game, it's how you get along with other people. How you handle yourself (Winfrey:2018, 189).

Suddenly, everything made the whole sense to me. Your IQ can tell you what you can do, but it can't tell you how to do it. We all know brainy people who make very poor choices and decisions, sensitive people who act like bullies, kind-hearted people who don't know how to bond with someone, or people with great potential who strive to exercise their skills and direct them favorably. So, the conclusion is this: academic ability is important, but it's not the whole of intelligence. Studies show that intelligence counts for only 25 percent of our successes. The rest of 75 is about how we process the world. It's about emotional intelligence.

We have two minds: one that thinks and one that feels. While intense feelings can create confusion and disorder in reasoning, the lack of awareness of feeling can also be destructive, especially when it comes to make the big decisions in life: what career to choose, whether to stay in a safe place of work or switch to something more challenging, whom to make a family with, where to settle down, which house to rent or buy etc. Nobody can make these decisions only guided by utter rationality. In these realms of life, reason without feeling is worthless. We must be attuned to our feelings. We must be emotionally intelligent.

Emotional intelligence (EI) covers everything, from how confident we feel to how able we are to express emotions in a constructive way, to build meaningful relationships, to speak for ourselves, to set and fulfill goals, to cope with everyday stress. In addition, EI is more representative for career success than is academic intelligence. Most employers look for resilient, responsible, astute, and hard-working employees who can deal with pressure, communicate easily, anticipate and handle issues, manage conflicts and get on with their colleagues, take the initiative, empathize. Moreover, in a group, the single most important element is social harmony, not high IQ. There are plenty of criteria which measure the efficiency of a team, but the first on the list is the human element-how members interact, including being aware of others' feelings and needs, and responding appropriately.

How we get to behave in the world around us is deeply influenced by how we see and feel about ourselves. I cannot agree more with what the writer Anais Nin once said: *'I do not see the world as it is, I see it as I am.'* (Nin, 1961:152)

All of our lives are driven by feelings, by the world within us, and if we learn from the earliest ages to become aware of any emotion and feeling that we have, and handle them well, we are capable to face any situation or problem that give rise to them.

As educators, we are all aware of the importance of emotional intelligence, and we are already teaching it, even though we may have some problems in defining it. We are likely teaching, mediating and experiencing EQ skills like problem-solving and conflict resolution on a daily basis. We deal with students' emotions, issues, and relationships. We are teachers, but we are also referees, counselors, janitors, therapists, parents, comedians, detectives, nurses, mediators, negotiators, drill sergeants, zoo keepers, entertainers, and the list is not over. There is a strong urge in education to cram as much data/trivia/fact into every student, but in a world where Google knows everything and in which most of the things taught in school get to be easily digitized, automated, and outsourced, the emotional competencies of each will make the difference in the long run. Furthermore, EI is more highly connected to career success than are academic skills. Most CEOs value hardworking, trustworthy, and responsible people, who can cope with stress, communicate efficiently, anticipate and face challenges, resolve conflicts, and get on with their colleagues. Each of these skills is an aspect of EI.

Teaching emotional intelligence is not optional or additional, but rather is an integral facet of education, therefore it's important to see which are the components that make up the emotional competence or literacy.

The five core competencies of emotional intelligence are: *self-awareness, managing feelings, empathy, handling relationships, decision making.*

These five skills, whose level of development shows the power of our emotional intelligence and the degree of our emotional competence, reside on two main dimensions of EI: an internal dimension including our capacity to recognize, control, manage and transmit our feelings in healthy ways, and an external dimension referring to our capacity to interact with other people and to being conscious of others' feelings and needs, and acting accordingly.

SELF-AWARENESS

There is an ancient Greek saying which comprises the whole meaning of the concept, and this is "Know thyself". If we get to use emotion words such as *annoyed, frustrated, relieved*, instead of ignoring our feelings or pretending they don't exist, if we become suddenly aware when our mood changes instead of procrastinating or simply refusing to ponder about what has happened to us and how we responded, if we can identify the precise reason for an emotional shift and if we pay attention to others for their reactions to our moods and emotions, it all means that we have increasing chances to demonstrate effective emotional self-awareness. When we are asked the question "How are you feeling today?", we are used to answer by saying 'OK', 'fine', 'happy', 'sad', but there are hundreds of emotions, along with their mixtures, variations, and nuances. For *sadness*, for example, we can also have *'grief, sorrow, cheerlessness, gloom, melancholy, self-pity, loneliness, dejection, despair, and when*

pathological, severe depression' (289).

In a nutshell, self-awareness means knowing the likes, dislikes, preferences, talents, strengths, weaknesses, and other uniquenesses that build the individual, and becoming aware of inner/outer states and processes.

MANAGING EMOTIONS

Whenever I think about managing emotions and feelings, there is this popular Aristotelic quote that instantly comes to my mind: *Anybody can become angry – that is easy, but to be angry with the right person and to the right degree and at the right time and for the right purpose, and in the right way – that is not within everybody's power and is not easy (np)*. Managing emotions is a full-time job. Much of what we do daily, from work to rest, is an attempt to manage mood. If we have little self-recognition, we will be overlooking our weaknesses. The absence of self-confidence can manifest itself in feelings of self-doubt, powerlessness, and helplessness. Extreme self-confidence can lead to arrogance. Emotional intelligence can improve throughout life as we learn to be more connected with ourselves, to handle negative emotions, to listen, to empathize.

EMPATHY

All social skills are constructed on a base of emotional harmony, on the capacity for empathy. The ability to 'walk in another's moccasins' is the foundation of caring and kindness. Empathy is a product of self-awareness. The more we are capable to recognize our own emotions, the more adept we are at understanding and responding to the emotions of others.

There are many good reasons for being empathic. First, when we really try to switch places, we can genuinely experience a change of perspective. In other words, we listen to understand, not only to reply. Second, when we try to understand someone else's point of view, we will usually help alleviate a tight situation. Third, we will develop much healthier and happier bonds at home, school, and work, being aware that what everybody needs is to be heard, seen and valued.

HANDLING RELATIONSHIPS

Emotions are contagious. We influence each other's moods, for better or for worse. We constantly catch and spread emotions, like some kind of social virus. There are a few lines at the beginning of the book 'Teacher and child' by Haim. G. Ginott, that I always quote and I totally agree with, from the very first word to the last:

I've come to a frightening conclusion that I am the decisive element in the classroom. It's my personal approach that creates the climate. It's my daily mood that makes the weather. As a teacher, I possess a tremendous power to make a child's life miserable or joyous. I can be a tool of torture or an instrument of inspiration. I can humiliate or heal. In all situations, it is my response that decides whether a crisis will be escalated or de-escalated and a child humanized or dehumanized. (Ginott, 1993: 15)

I can easily see that if I enter the classroom with a smile upon my face, my students will be upbeat and joyous too, but if I feel apathetic, the same feeling will ripple through the group, too. The same thing happens everywhere.

People who are skilled at interpersonal relationships are characterized by the ability to both 'give' and 'receive', are keen on getting to know others and letting others get to know them, and express trust and compassion in words or by behavior. Life is richer when it's shared in meaningful ways with others. We are social beings, with a psychological need for connection.

DECISION MAKING

The decision-making realm involves the ability to use our emotions in the best way possible to help us solve problems and make great choices. It encompasses the ability to see things as they are, rather than how we wish or fear they might be, the ability to find solutions to problems where emotions are the protagonists, and the ability to resist the temptation to act hastily.

Nearly everything we do throughout our lives is based on our emotional intelligence, from keeping strong relationships to accomplishing our aims, therefore it's necessary to understand the components that create the human competences.

References:

- Ginott, G. Haim. *Teacher and child*. Avon Books, 1972
 Goleman, Daniel. *Emotional Intelligence*. Bloomsbury, 2004
 Robinson, Ken. *Creative Schools*. Penguin Random House, 2015
 Winfrey, Oprah. *The Wisdom of Sundays*. Flatiron Books, 2017

CĂLUGĂRU CARMEN-GABRIELA

carmen_calugaru@yahoo.com

Școala Gimnazială Hadâmbu, județul Iași

Succesul școlar al elevului, rezultată a colaborării dintre familie și școală

Rezumat: *În asigurarea succesului școlar al elevului intervin factori diverși, dar cei care au un rol covârșitor sunt reprezentanții de familie și cadrele didactice. Înțelegerea importanței colaborării dintre familie și școală dă cheia reușitei elevului în parcursul său educațional, de aceea succesul unui elev este, de fapt, un proces amplu și de durată, care trebuie să fie o prioritate pentru toți cei implicați.*

Cuvinte cheie: *elev, succes, insucces, familie, școală, colaborare*

Mai mult ca niciodată poate, societatea actuală, prin evoluția constantă și, adeseori, surprinzătoare din punct de vedere al diversității și vastității sale, impune o permanentă adaptare în plan profesional, absolut necesară în acest context dinamic care ne definește și ne influențează existența.

Domeniul educației este strâns legat de cel al progresului societății, de aceea o politică educațională coerentă și progresistă situează în prim-plan elevul, văzut ca principal factor generator de calitate. În acest sens, este foarte important ca întreaga abordare educațională să se raporteze la dezvoltarea armonioasă a elevului, pentru ca acesta, de-a lungul parcursului său educațional să experimenteze succesul școlar.

Societatea, școala și familia sunt deopotrivă importante pentru formarea unui tânăr, de aceea toate inițiativele educaționale trebuie să stimuleze interesul elevilor și deopotrivă preocuparea școlii și a familiei în pregătirea tinerei generații pentru ca acestea să devină un element activ al vieții sociale. Altfel spus, obiectivele educaționale nu pot fi atinse decât dacă se conjugă eforturile părinților cu cele ale școlii, iar obiectivele urmărite de școală să fie comune cu cele urmărite de familie. Reușita școlii și, implicit, reușita elevului sunt date, în consecință, de caracterul unitar al acțiunilor pedagogice care includ, pe de o parte, metode și mijloace formale, nonformale și informale de atingere a obiectivelor educaționale, iar pe de altă parte de buna relaționare școală-familie.

În vederea atingerii succesului școlar, atât școala cât și familia își asumă niște roluri pe care trebuie să le "joace" cu maximă responsabilitate, deoarece prin acțiunile sau inacțiunile lor influențează succesul școlar. Rolul principal și de necontestat al părinților este de facilitator în sprijinirea cadrului didactic în activitățile școlare indiferent de natura lor, aceștia fiind responsabili în mare măsură de crearea unei imagini pozitive despre școală, pe care sunt datori să o transmită copilului. Măsurile contradictorii ale părinților cu privire la parcursul educațional al copilului reprezintă un factor perturbator, de aceea unitatea de opinii între școală și familie nu poate fi obținută decât prin colaborare.

În perspectiva colaborării școală-familie, punctul de plecare trebuie să îl reprezinte cunoașterea de către cadrul didactic a specificului fiecărei familii, mai exact a preocupării pentru orientarea către un traseu școlar care să îi garanteze succesul. În acest context, rolul școlii este covârșitor, deoarece această instituție trebuie să își asume responsabilitatea de a investiga și gestiona toate situațiile posibile în ce privește relaționarea cu familia. Următorul pas este ca școala să atragă părinții pentru ca aceștia să adere la viziunea educațională a școlii și să accepte ideea de colaborare, devenind un factor activ și decisiv în conturarea succesului școlar al elevului.

Pentru ca relația dintre școală și familie să fie eficientă și să conducă spre rezultate pozitive în plan educațional, este necesară o anumită deschidere atât din partea școlii cât și a familiei. Școala trebuie să accepte diversitatea culturală, etnică, religioasă, socială etc. a familiilor, pe când părinții trebuie să se pună în acord cu metodele profesorilor și să se lase ghidați de aceștia pentru a se adapta direcției și ritmului de învățare specifice fiecărui elev în parte, descoperind, astfel, copilul în unicitatea sa prin calitățile și talentele latente care pot fi exploatate ulterior.

Legătura elevului cu școala este mediată, anterior vârstei școlarității, de familie care poate insufla dorința de a învăța, căutând să se raporteze la experiențele școlare ca la ceva firesc în evoluția unui om și, în același timp, deopotrivă de interesant. De aceea este important ca viitorul elev să fie pregătit nu doar intelectual pentru a merge la școală, ci și emoțional, știut fiind faptul că emoționalul este predominant în manifestările elevului, după cum o arată și A. Anghel în revista "Psychologies" din 2009: "Cultivarea plăcerii de a învăța presupune atât un efort afectiv, cât și unul intelectual. Implicarea afectivului în învățare este foarte importantă. Copiii sunt mai degrabă emoționali. Ei își amintesc sentimentele mult mai puternic decât faptele. Mulți dintre ei merg la școală nepregătiți emoțional să învețe. Aceștia se adaptează mai greu cerințelor, nu mai doresc să vină la școală, își fac temele cu mare greutate sau devin agresivi. Ei pot trăi sentimente de anxietate sau deprimare ori își pot pierde încrederea în adulți."

Școala nu este un substitut pentru familie, ci trebuie privită ca un element complementar acesteia. Cadrul didactic împreună cu familia trebuie să declanșeze în copil acele resorturi care îl determină să își modeleze personalitatea și intelectul astfel încât parcursul său școlar să fie unul care să îi aducă satisfacții.

O colaborare eficientă între școală și familie va avea, de cele mai multe ori, rezultatele pe care toți și le doresc. Există însă o serie de factori perturbatori care împiedică obținerea succesului școlar, factori care țin pe de o parte de zona familială, iar pe de altă parte, de zona pedagogică.

Factorii din sfera familială sunt destul de variați și au legătură directă cu nivelul socio-economic al familiilor. Astfel, dacă în familiile cu nivel economic scăzut se observă uneori existența unor condiții precare de trai prin lipsa hranei, a utilităților, a îmbrăcăminte și a încălțăminte, motiv pentru care membrii adulți își concentrează eforturile pentru asigurarea acestor nevoi uneori prin plecarea la muncă în străinătate, altele prin implicarea copiilor în diverse activități remunerate, cu neglijarea, evident, a școlii, în familiile aflate la polul opus se poate constata o tendință de supraaglomerare a copiilor cu diverse activități recreative suplimentare care pot genera tulburări nervoase sau psihice. De asemenea, unii elevi pot fi orientați în mod forțat spre anumite activități care nu corespund nici nevoilor, nici posibilităților lor fizice sau intelectuale, fapt care îi poate conduce către insucces.

Tot în categoria factorilor familiali intră și un anumit comportament al părinților, situat la extreme. Pe de o parte, unii dintre aceștia pot fi foarte autoritari în privința relației elevului cu școala, fapt care poate inhiba copilul, pe de altă parte, alți părinți pot fi foarte permisivi, lucru care, în timp, are din partea elevului consecințe dintre cele mai dezastruoase: vagabondaj, abandon școlar, aderarea la grupuri infracționale etc.

Factorii de natură pedagogică pot duce, de asemenea, către insuccesul școlar. Printre aceștia se numără: neadaptarea conținutului învățării la particularitățile de vârstă ale elevului; lipsa de adecvare a metodologiei didactice în ce privește implicarea activ-participativă a elevului în demersul didactic al cărui subiect este; insuficienta colaborare între cadrele didactice, fapt care poate determina supraîncărcarea elevilor, și, nu în ultimul rând, evaluarea subiectivă și uneori incorectă, cu urmări dintre cele mai grave, deoarece îl pot destabiliza emoțional pe elev, demotivându-l și împiedicându-i, astfel, succesul școlar.

În literatura de specialitate și nu numai se vorbește mult despre succesul școlar al elevului ca fiind rețeta colaborării strânse și constante dintre școală și familie, dar nu este deloc de neglijat faptul că agentul schimbării și al progresului este elevul însuși. Condiționări exterioare există, funcționează, sunt eficiente însă în egală măsură trebuie să intervină și voința proprie a elevului de a se lăsa educat, format, orientat către succes.

Bibliografie

1. Anghel A., revista *Psychologies*, 2009, nr.14
2. Bontaș I., *Tratat de pedagogie*, Ed. Bic All, București, 2007

Formarea la elevi a priceperilor și deprinderilor de protecția mediului

Rezumat: Educația pentru protejarea mediului formează la elevi o atitudine pozitivă față de mediu, dezvoltă o gândire critică, realizează o mai bună comunicare între oameni, între diferitele generații, dezvoltă deprinderi de protejare și ocrotire a mediului, care educă sentimente de respect față de acesta. Protecția mediului de către copii înseamnă conservare și ocrotire.

Cuvinte cheie: natură, protejarea mediului, conservare, educație, ecologie.

Astăzi, majoritatea țărilor dezvoltate produc din ce în ce mai multe cantități de deșeurii și poluanți, deoarece sunt mari consumatori de energie și resurse naturale. În fiecare an, rapoartele privind calitatea mediului înconjurător, devin tot mai îngrijorătoare. În orice colț al lumii se extrag minerale și resurse de producere a energiei, se degradează tot mai multe suprafețe împădurite, se poluează aerul, solul și apa și se produc mari cantități de deșeurii. Dar cel mai îngrijorător fenomen care în viitor va distruge planeta este accentuarea efectului de seră.

Una dintre preocupările cele mai importante ale omenirii, o reprezintă problema mediului înconjurător. În epoca contemporană, datorită unei creșteri considerabile ale populației mondiale dar și a industrializării, omul a realizat acțiuni, deseori necontrolate asupra mediului înconjurător. În prezent societatea se implică, din ce în ce mai mult în acțiuni de protejare a mediului, deoarece a înțeles că sănătatea populației planetei este dependentă de sănătatea mediului.

Societatea încearcă să găsească soluții pentru a înlătura efectele negative pe care le-au avut activitățile antropice asupra mediului. Se încearcă o reducere a consumului iresponsabil, dar mai ales o colectare selectivă a deșeurilor și transformarea lor în resurse.

Deși oamenii sunt diferiți prin religii, culturi, sisteme politice, au ceva în comun și anume acea responsabilitate față de mediu în care își duc existența și care îl va lăsa moștenire urmașilor săi. Este necesar ca de la cele mai fragede vârste, copiii să devină responsabili de viața planetei noastre și să înțeleagă influența comportamentului lor asupra calității factorilor de mediu. Ca viitori cetățeni conștienți și preocupați, ei trebuie să cunoască, să respecte și să ocrotească mediul. Dobândirea de cunoștințe și înțelegerea problemelor de mediu în profunzime și complexitatea lor se realizează prin educație ecologică.

Educația ecologică și de protecție a mediului începe pentru prima dată în familie, apoi continuă în perioada preșcolară, primară, gimnazială, liceală și universitară și se continuă pe tot parcursul vieții. Scopul educației pentru mediu, potrivit lui Hungerford Volk, Ramsey(1994) este de a-i ajuta pe cei care îi învață, să dobândească cunoștințe legate de mediu, să-și formeze priceperi, să devină ființe umane dedicate, care sunt dispuse să lucreze individual sau colectiv, pentru a atinge sau a menține un echilibru dinamic între calitatea vieții și calitatea mediului.

Elementele educației ecologice cuprind două grupe: înțelegerea și aprofundarea. Înțelegerea se referă la relația dintre mediu și om, fiind determinată de factorii exogeni și endogeni și de anumite credințe religioase, valori morale sau etice, politice sau economice. Aprofundarea se referă la capacitatea de a putea folosi anumite deprinderi raționale, de a putea argumenta pe baza unor nenumarate exemple sau de a participa la dezbateri și discuții publice.

Atitudinile față de mediu reies din comportamentul copiilor față de acesta, dar și din activitățile pe care le realizează pentru a-l proteja. După M. Dulamă, formarea atitudinilor față de mediu țin de sistemul cunoștințelor teoretice despre natură, sistemul ideologic al orientărilor ecologice și capacitățile de a utiliza cunoștințele și convingerile în manifestarea atitudinii față de mediu. Elevii trebuie să manifeste totdeauna o grijă față de mediu, să fie motivat și să dorească să participe la acțiunile care au ca scop îmbunătățirea calității mediului (împăduriri, campanii de colectare a deșeurilor, ecologizări).

Abilitățile priceperile și deprinderile se pot forma prin activități de investigare și interpretare a proceselor și fenomenelor legate de mediu. Cadrele didactice au menirea de a forma sau dezvolta deprinderile elevilor în identificarea și investigarea principalelor probleme de mediu, cu scopul de a participa la rezolvarea acestora.

Participarea la acțiuni concrete implică acea capacitate de a putea folosi cunoștințele dar și abilitățile, priceperile și deprinderile în luarea unor decizii, în susținerea propriei opinii și în rezolvarea problemelor de mediu. Prin implicare elevii își pot schimba comportamentul individual și de asemenea poate crește încrederea de sine.

Activitățile educative pe care le propunem să le realizăm împreună cu elevii, trebuie să derivă din necesitatea obiectivă și mai ales că, una dintre cele mai proeminente probleme ale societății în care trăim este dată de poluarea peste limita de regenerare a ecosistemelor naturale. Sunt conștienți că prin aceste activități, elevii nu pot stopa și nici influența marii poluanți ai lumii, însă în timp putem realiza o schimbare a atitudinii oamenilor, și a copiilor în special asupra ocrotirii mediului. Prin acțiuni de informare, conștientizare și sensibilizare asupra păstrării unui mediu curat, trebuie să ne propunem să implicăm toată comunitatea locală în rezolvarea problemelor de mediu, să antrenăm toți oamenii indiferent de statutul lor, în colectarea deșeurilor pe lângă care trec zilnic, să le reamintim că deșeurile nu sunt gunoaie, ele pot fi reciclate și că resursele Terrei sunt limitate.

Educația pentru mediu realizată în școală trebuie să asigure elevilor, acele cunoștințe fundamentale de protejare a mediului. Atunci când li se oferă prilejul, cu ajutorul cunoștințelor acumulate, elevii trebuie să ia cele mai bune decizii pentru remedierea problemelor de mediu care apar. Școala, prin intermediul cadrelor didactice, trebuie să ofere elevilor șansa de a înțelege mediul și activitățile umane care-l influențează, varietatea problemelor de mediu și evaluarea acestora. De asemenea sistemul de învățământ asigură elevilor cunoștințele și deprinderile de a identifica și investiga mediul.

Procesele instructive educative din unitățile de învățământ sunt dependente de calitatea cadrelor didactice dar și a elevilor. Educația ecologică și de protecție a mediului trebuie să creeze o societate, care să nu devină indiferentă față de mediu. Prin folosirea unor strategii didactice eficiente și cu ajutorul unor programe de educație ecologică ferme, adaptate la nivelul vârstelor educabililor, numărul persoanelor cu o conștiință și un comportament ecologic ar crește.

În activitățile pe care le vom realiza împreună cu elevii, trebuie pune accent pe însușirea cunoștințelor, dar mai mult pe interpretarea și utilizarea lor în variate situații concrete, pentru ca elevii să fie pregătiți să facă față unor probleme sau evenimente legate de mediu în care trăiesc. Ei trebuie să știe să ia decizii comportamentale privind protejarea și conservarea mediului, pentru a putea decide soluționarea unor probleme cu care se pot confrunta zilnic. În general, copiii trebuie să conștientizeze pericolele care amenință umanitatea și să acționeze în rezolvarea lor.

Bibliografie:

- Dulamă Maria(2010) Cunoașterea și protecția mediului de către copii – Teorii și aplicații, Ed. Presa Universitară Clujeană.
- Zăvoianu I. și coordonatorii(1981) Studii geografice cu elevii asupra calității mediului înconjurător, Ed didactică și pedagogică, București

Păvălașcu Livia Emilia,

e-mail :livia.robu@yahoo.com

Școala Gimnazială « Sfântul Grigorie Teologul », Galați

Pourquoi et comment apprendre le français aujourd'hui? (Étude)

Rezumat : *Studiul limbii franceze nu este un scop în sine, dar contribuie la o lărgire a orizontului spiritual, la facilitarea colaborării internaționale. Cei care învață franceza vor conversa cu ușurință, vor aspira la o carieră europeană. Metode mai mult sau mai puțin moderne îl ajută pe elev să aplice cunoștințele în practică. Jocurile, exercițiile structurale, interviurile, dramatizările sunt foarte apreciate. Copilul de azi, adultul avizat de mâine o să se bucure de spendoarea monumentelor Franței, de politețea proverbială a francezilor în momentul în care va vizita țara Regelui Soare, a lui Molière, a lui Balzac sau a lui Saint-Exupéry.*

Cuvinte cheie: orizont spiritual, colaborare, spațiu francofon, cultură, jocuri, jargoane, argouri.

La langue française harmonieuse et noble est la langue d'une grande littérature, langue de culture internationale, langue des conquérants, langue de certains modèles de comportement pour les élites. Dans ce cas, il est naturel que cette langue avait été cherchée, aimée, étudiée dans de différents pays, dans le contexte de l'histoire de la culture, de l'histoire nationale, dans l'évolution de la scolarité par rapport à celle des classes sociales. Dans l'espace des Pays Roumains le français a pénétré par les traductions des professeurs grecs, au dix-huitième siècle. Les monarques et les grands boiards éduquaient leurs enfants par des maîtres français ainsi qu'en 1776 Alexandru Ipsilanti décrète l'obligativité de l'étude de la langue française.

Les manuels plus ou moins modernes, les programmes scolaires plus ou moins touffus, les méthodes plus traditionnelles ou plus modernes, tout cela a respecté quelques principes de grand intérêt:

- l'adaptation maximale de l'instruction aux possibilités de celui qui apprend ;
- l'apprentissage dans des situations réelles de communication ;
- l'apprentissage isolé-au début-respectant le principe de l'apprentissage de la langue maternelle.

Avant tout, le professeur de français- personne investie d'un crédit énorme- doit être accablant par tout son trésor de bien et de beau qu'il apporte des profondeurs de l'histoire et de la culture de l'humanité. Il doit encore avancer sur une trajectoire gagnée par sa vocation, sa culture, son tact, son intelligence et son élégance. Le professeur de français est celui qui met au dessus de la conscience de sa propre valeur la conscience de la grandeur de sa mission. On incite les élèves à comprendre que la vie jaillit de l'étonnement et de la soif de connaître, que l'attribut de la perfection peut être détruit par le danger de l'indifférence, que la fraternité créée par l'étude de la langue française peut devenir une fraternité universelle, que l'éternelle insatisfaction et le désir de vie spirituelle doivent les accompagner toujours à la recherche de tout ce qui persiste.

L'étude de la langue française met sûrement l'accent sur l'apprentissage motivé et conscient car du point de vue lexical et grammatical- cette langue ne constitue pas un but en soi-même mais une contribution au développement de la personnalité par l'enrichissement de l'horizon spirituel, par la facilitation de la collaboration internationale. Pendant les classes de français, dès la cinquième, on peut viser l'application en pratique, dans la vie privée, des connaissances assimilées. Quelqu'un qui a étudié le français à l'école va s'intégrer plus rapidement, plus élégamment, plus profondément dans la société, dans l'espace européen, dans le circuit mondial. Toutes les personnes n'ont pas la satisfaction de comprendre les paroles de quelques perles musicales telles que « La Bohème », « La vie en rose », « Mon mec à moi », « Hymne à l'amitié ». Les privilégiés seulement vont comprendre des films tels que « Les Misérables », « Les trois mousquetaires », « Je vous trouve très beau » (film dans lequel joue notre actrice nationale- Medeea Marinescu), « La Belle Verte », « Bienvenue chez les Ch'tis », « Entre les murs » (où l'on aborde le thème de l'enseignement, du rôle du professeur), la série de dessins animés-pour les plus petits-avec Astérix et Obélix. C'est grande chose aussi d'être capable de lire dans la version originale la poésie de Baudelaire, de Verlaine, de Prévert, de Rimbaud ou de goûter une pièce de Molière, de notre Eugène Ionesco ou une fable de La Fontaine.

Celui qui maîtrise la langue française pourra faire preuve de l'hospitalité roumaine envers un touriste français, pourra voyager sans difficulté dans l'espace francophone, va correspondre avec des personnes de l'étranger ou il va aspirer à une bourse d'études dans des pays de l'Union Européenne et pas seulement de là. Celui qui étudie le français peut publier des articles dans des journaux ou des revues de spécialité ou il peut les lire facilement, il est capable d'éclaircir des mystères ou des documents importants et...pourquoi pas ? ...il arrive à aspirer vers une carrière internationale dans un domaine artistique, économique, politique.

Le talent du professeur de français réside dans le fait d'enseigner aux élèves les règles de prononciation, les pièges de l'orthographe mais aussi la grande culture française, le charme des stars françaises telles que Céline Dion, Patricia Kass, In-Grid, Catherine Deneuve, Gérard Depardieu, le courage des chevaliers de l'époque du Roi Soleil. Enseigner aux élèves le français suppose aussi leur faire connaître le langage de la presse, celui par lequel ils comprendront les types d'articles sur la culture, sur les stars. Il s'agit des jargons comme : bidonner, brèves, la une, accroches, chiens écrasés, tartiner, le chapeau. On peut aussi faciliter l'accès aux informations sur l'internet en aidant les élèves à apprendre les termes français de ce champs lexical en parallèle avec l'anglais: « file » de l'anglais devient « fichier », « key-word » devient « mot-clé », « network » devient « réseau ».

Du point de vue strictement didactique il y a une gamme presque inépuisable d'activités, d'exercices, de méthodes traditionnelles ou modernes qui peuvent être appliquées pendant les classes en vue de l'acquisition des connaissances de langue. Et alors pourquoi ne pas rendre plus accessible l'apprentissage de la langue française, en utilisant les méthodes modernes aussi, qui sont tant aimées par les enfants ? Le tour de la galerie- utilisé pour les travaux de groupe qu'on doit faire circuler d'une équipe à l'autre-afin de corriger, compléter les informations- peut avoir un grand succès dans la classe de langue française si l'on aborde des thèmes intéressants tels que la mode de

nos jours, les sports, les curiosités de la nature, la gastronomie française, les sites internet pour les jeunes. C'est aussi le cas de la méthode de la grappe- si répandue pour l'application du vocabulaire- les moyens de transport, la ville, le village, le voyage, l'art, la musique, le théâtre, la technologie et ainsi de suite. Si l'on veut analyser un problème en détail, on peut appliquer le cube- qui suppose le fait de réfléchir à un thème de six points de vue différents- on peut prendre en compte un film, un genre musical, un métier de l'avenir ou bien tout ce qui pourrait intéresser une jeune génération désireuse de savoir toujours à quoi ça sert ?...si on peut donner une application pratique à tout ce qu'on fait à l'école. Il est intéressant aussi d'appliquer la méthode des intelligences multiples qui permettra à chaque élève faisant partie d'un groupe de valoriser le type d'intelligence le plus développé chez soi-mathématique, artistique, littéraire, kinesthésique. Le livre « Le Petit Prince », d'Antoine de Saint-Exupéry plaît à tout âge et peut servir comme point de départ dans l'application de la technique des intelligences multiples-qui n'aimerait pas calculer la durée d'un jour sur la planète de l'allumeur des réverbères, qui ne serait ravi de dessiner la planète du petit prince, le jardin plein de roses ou bien le serpent boa ? Qui ne voudrait gesticuler à la manière d'un petit, mais sage prince ?

Selon les dires de Lucian Blaga la pensée d'un enfant se résume à : « Mon amour et ma sagesse- c'est le jeu ». Les jeux phonétiques- « L'arbre aux mots », « Changez ma tête », « On a perdu une syllabe » (les cinq mots qu'on doit trouver commencent tous par la même syllabe et se terminent par des syllabes données), les exercices de dictée, ceux structuraux (de répétition, de substitution, de transformation, exercices de type question-réponse- dans la catégorie desquels on peut remarquer les réponses ouvertes à des questions pour une conversation usuelle : « Es-tu allé au théâtre hier soir ? » - « Non, je n'y suis pas allé- j'ai dormi »), les exercices de composition (constituer en équipe un dossier « Voyages et publicités », formuler par groupes cinq questions pour la star que l'on voudrait écouter ou même rencontrer, rédiger individuellement un fait divers (« un chien écrasé ») pour un journal- tous ces types d'activités aident le professeur à accomplir ses tâches en répondant aux besoins des élèves.

Un jeu linguistique très apprécié par les élèves est la charade. Il s'agit d'une énigme dans laquelle on doit deviner un mot formé de plusieurs syllabes, divisé en parties, dont chacune forme un mot et le résultat représente un mot-synthèse. Les rébus- ensemble de dessins, de mots, de chiffres et de lettres, en évoquant par homophonie un mot ou une phrase, sont des jeux linguistiques qui peuvent être organisés en groupe, chaque participant pouvant contribuer avec une proposition. Les mots croisés occupent une place privilégiée parmi les jeux linguistiques, étant données leurs qualités instructives-formatives. Ce moyen d'enrichissement des connaissances linguistiques et culturelles est à la portée de n'importe quelle catégorie d'élèves. Si on se propose un objectif plus complexe sur l'éducation du langage on fait appel à des jeux d'énoncés- tels que les proverbes. Les proverbes se caractérisent par des traits formels et sémantiques, culturels qui peuvent être exploités pendant la classe de langue étrangère au niveau de la compréhension, de la reconstitution, de la contextualisation. Ce qui les rend accessibles est leur structure de phrase complète, leur forme souvent rimée, rythmée et symétrique, la formulation proche de la narration: « Vent au visage rend un homme sage ». Les jeux avec des proverbes sont praticables à tous les niveaux d'étude de la langue. Pour les débutants on préfère les jeux de reconstitution- les professeurs sélectionnent quelques étiquettes visant les mots d'un proverbe- les élèves les combinent pour reconstituer le proverbe. Le jeu de complétion avec des proverbes peut être utilisé pendant les leçons visant les verbes réguliers et irréguliers. Par exemple, on écrit au tableau des proverbes dont le verbe manque et on propose une liste de verbes à l'infinitif: mordre, aboyer, faire, valoir. « L'habit ne...pas le moine », « Chien qui...ne...pas », « Un homme averti en...deux », « La fortune...aveugle ».

Les élèves de n'importe quel âge préfèrent aussi le jeu de cartes qui peut divertir le joueur solitaire ou peut passionner un groupe de joueurs. Ces jeux demandent de la réflexion- c'est pourquoi ils sont si utiles de point de vue pédagogique pendant les classes de langues étrangères. Les objectifs des jeux de cartes pendant les classes de langues étrangères sont: la formation d'un lexique appartenant à un domaine donné, la mémorisation du lexique donné par une répétition sans contraintes associée à une visualisation, la formation de la rapidité dans la construction des phrases et des actes de langage, les échanges entre les élèves en langue étrangère. Au cadre du jeu des métiers on groupe les élèves deux par deux. Chaque groupe de deux choisit une profession et il faut que celle-ci soit devinée par les autres à l'aide d'un jeu de questions. En commençant par un groupe de cartes- professions fabriquées - en réalisant un dessin qui suggère la profession et quelques mots spécifiques, on se lance dans des mini-conversations. Un jeu de cartes recommandé pour l'entraînement à l'expression orale est « le jeu des sept familles de noms ». Ces noms peuvent désigner des arbres, des fleurs, des légumes, des moyens de transport.

Les jeux de vocabulaire se proposent de réaliser des révisions des mots appris. On ne doit pas proposer aux élèves des mots inconnus. En même temps, les jeux de vocabulaire donnent à l'élève l'habitude de consulter le dictionnaire. Au cadre du jeu « diamino », chaque joueur dispose de douze lettres ou plus. Chaque partenaire a la possibilité d'utiliser le dictionnaire, le premier joueur peut former le mot-jeton. À l'aide de chaque lettre de ce mot les autres joueurs, à tour de rôle, placent une lettre ou composent un mot nouveau. Le jeu des images est un jeu qui suscite la création poétique. On projette au vidéoprojecteur une image qui représente un robinet. Cela peut suggérer aux élèves- le robinet pleure, le robinet joue du piano...Parmi les jeux de vocabulaire les plus utilisés on trouve aussi: le jeu de comparaison, le jeu de puzzle, le jeu de substitution, le jeu des phrases équivalentes, « La chasse aux trésors » (qui développe aussi l'esprit de compétition des élèves-chaque équipe doit retrouver le plus vite possible les objets inscrits sur une fiche), « Air - terre - mer » (avec des termes qui visent tout ce qui est lié au monde environnant), « Le téléphone arabe » - occasion pour un amusement général car le message transmis au début va se transformer en toute autre chose - on vérifie quand même la capacité de réception d'un message en français.

Parmi les jeux syntaxiques on peut remarquer (du point de vue de l'application dans la vie quotidienne) l'autoportrait, l'interview téléphonique - qui aideront les jeunes à occuper un emploi à l'étranger ou même en Roumanie, vu qu'on demande à l'embauche la maîtrise d'au moins deux langues étrangères. Le jeu « Je te prie de demander » permet aux élèves de s'habituer aux manières variées de poser des questions en français, de répondre à une question par une autre question : « Quelle heure est-il ? » va être suivie par des questions telles : « Pourquoi demandes-tu cela ? », « Qu'est-ce qui t'intéresse ? ». Un jeu semblable serait « Qu'est-ce qu'il se passerait si...? » - on présente une certaine situation pour laquelle les élèves donneront des solutions à la manière remue-ménages.

Pour le développement des habitudes communicatives on peut utiliser une autre sorte de dictée - le professeur lit lentement une petite histoire que les élèves doivent illustrer par un dessin, en faisant attention à tous les détails. De la même manière les élèves pourront composer une histoire à partir de cinq termes donnés à l'avance par le professeur. Les enfants seront encouragés à penser en français, en faisant appel à leur imagination et pourquoi pas... ? à devenir de petits écrivains, participant aux concours d'histoires, de poésies au niveau national ou bien international. Un autre jeu très amusant et utile pour les élèves est « Le club des malfaiteurs » - qui suppose la connaissance des argots employés dans le monde des voleurs, des meurtriers, des voyoux. Si on va en France on doit aussi maîtriser ce type de langage afin de se protéger soi-même. À un niveau plus avancé, les élèves pourront être familiarisés à la technique du débat, à la thèse et à l'antithèse à l'aide des expressions comme « X a très bien observé » ou « Je ne suis pas d'accord avec Y ». Des thèmes possibles pour le débat seraient : « Il est vrai que les belles filles ont une vie plus facile ? », « Crois-tu qu'en Roumanie il y a égalité entre les femmes et les hommes ? », « Considérez-vous que la Roumanie est un problème social ? ». C'est ainsi que les jeunes auront le courage de

participer à des conférences, à des tables rondes, à des séances ou à des congrès organisés au niveau international. Généralement, quel que soit son rôle, le jeu didactique dans la classe de FLE a une série de fonctions : organisatrice, motivationnelle, cognitive, éducative.

Le laboratoire de langues étrangères, doté des fiches, livres, planches, cassettes, films, ordinateurs et tant d'autres matériels ne remplacera jamais le professeur mais ce cabinet constitue un auxiliaire important de l'enseignant et un univers agréable pour l'enfant qui ne se sent plus enchaîné dans un système contraignant, traditionnel. L'enfant va découvrir les fautes de prononciation et il va les corriger, il pourra éviter les confusions, va interpréter un rôle ou simuler une situation, va soutenir un débat culturel, va présenter un livre ou va commenter un article de presse, en répondant aux questions de compréhension globale : « De quel événement s'agit-il ? »/ « Où cela s'est-il passé ? »/ « Quand cela s'est-il passé ? »/ « Quelle est la cause de l'événement ? »/ « Quelles sont les conséquences de l'événement ? ».

C'est seulement de cette manière que l'étude de la langue française va devenir un art et une raison de joie; notre élève d'aujourd'hui, l'europeen intelligent et spontané de demain va regarder d'un oeil avisé les vagues de la Seine tout comme les sommets des Pyrénées, le paradis des jardins de Tuilleries, les merveilles du Louvre et la somptuosité de la Cathédrale Notre-Dame, la grandeur de la Tour Eiffel, il va sentir les plus profonds tressaillements de l'esprit et de l'âme d'un Balzac et d'un Camus, d'un Stendhal ou d'un Exupéry. Une telle personne va être très fière de maîtriser le français- la seconde langue des Nations Unies, de pouvoir communiquer avec des francophones n'importe où dans le monde, puisqu'en Amérique il y en a 23 millions de francophones, en Europe 136 millions, en Afrique Subsaharienne – 88 millions, en Moyen- Orient et en Afrique de Nord 33 millions, en Asie et en Océanie 2 millions.

Notre actuel, ancien ou futur élève nous oblige à dresser une axiologie plus claire du vol d' aigle de la manière que nous - les professeurs plus ou moins jeunes- nous avons la mission de « réformer la réforme », de créer un paradis scolaire roumain. Alors la langue française va devenir notre cheval de Troie, destiné à conquérir la cité de la francophonie...

Bibliographie :

- Anghel, Manuela-Delia, Petrișor, Nicolae-Florentin- Guide pratique pour les professeurs de français, Editura Paradigme, 2007.
 Constantinescu, Ioan- Didactique du français, langue étrangère, Editura Fundației României de Măine, București, 2005.
 Dragomir, Mariana- Puncte de vedere privind predarea-învățarea limbii franceze ca limbă străină, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2001.
 Nica, Traian, Ilie, Cătălin- Tradition et modernité dans la didactique du français, langue étrangère, Editura Celina, 2002.
 Renaud, Dominique - Vocabulaire. Tests-clé. Niveau avancé, Clé international, 2004.
 Roman, Dorina - La didactique du français, langue étrangère, Editura Umbria, 1994.
 Păuș, Viorica Aura - Limba franceză în școala românească, Editura Teora, 1998.
 Siek - Piskozub, Teresa - Jocuri și activități distractive în învățarea limbilor străine, Editura Polirom, 1997.
 Guide Belin de l'enseignement - Enseigner le FLE (français langue étrangère). Pratiques de classe, Éditions Belin, 2005.

Păvălașcu Livia Emilia,

e-mail : livia.robu@yahoo.com

Școala Gimnazială « Sfântul Grigorie Teologul », Galați

La sagesse populaire à travers les proverbes français et leurs équivalents en roumain (Étude)

Rezumat : *Ne propunem ca obiectiv să readucem la viață proverbele, având conștiința faptului că domeniul paremiologic este cel în care se întâlnesc culturile diferitelor țări. Traducătorul trebuie să stabilească oportunitatea modulației, a transpoziției, a traducerii literale, a adaptării sau a echivalenței. Istoria omenirii a surprins experiența de viață prin proverbe, dictoane, maxime. Vom răspunde prin această cercetare la întrebările : Cum determină amprentele socioculturale semantica proverbului ? Ce funcție poate să îndeplinească proverbul în cadrul discursului ? Care sunt strategiile pentru a realiza transpoziția proverbelor dintr-o limbă în alta ?*

Cuvinte cheie : proverbe, dictoane, maxime, La Fontaine, adaptare, echivalență, pedagogie.

Comme espèce de la création folklorique, le proverbe a été l'objet de nombreuses études. Pour comprendre les faits de langue et de société que sont les proverbes, il faut aussi connaître les circonstances, coutumes, modes de vie qui leur ont donné naissance. La sagesse populaire étant universelle, il est possible de penser que les mêmes vérités apparaissent sous des formes diverses d'une langue à l'autre. Par l'analyse qu'on va mener, on se propose comme objectif de faire revivre ces proverbes, en ayant la conscience du fait que le domaine parémiologique est celui où les cultures des différents pays peuvent se rencontrer, en observant les différences et les ressemblances.

L'histoire de l'humanité a surpris une partie significative de l'expérience de vie sous la forme des proverbes, des dictons, des maximes. Il n'y a point de société, de culture ou de sphère de l'existence humaine qui ne soit contenue dans ces formules à caractère général. En tant que partie composante de la culture populaire traditionnelle, les proverbes présentent métaphoriquement et d'une manière concise l'expérience humaine. Les proverbes reflètent des préoccupations envers des sujets tels que : l'homme et son cadre de vie, le travail, le comportement individuel et le comportement collectif. Le passage en revue des principaux thèmes de la sociologie indique une sphère similaire d'intérêt. On va répondre par cette recherche aux questions : Comment les empreintes socioculturelles déterminent la sémantique du proverbe? Quelle fonction peut-il remplir dans la visée pragmatique du discours? Quelles sont les stratégies pour réaliser la transposition des proverbes d'une langue dans une autre ?

On va mener une analyse de différents points de vue des proverbes, dictons, maximes- extraits des œuvres littéraires. L'importance de cette étude réside dans l'utilité d'une approche contrastive des proverbes en français et en roumain, étant donnée la fréquence avec laquelle ces expressions figées apparaissent dans les deux langues. Mon analyse essaie de combiner les deux domaines scientifiques- la traductologie et la parémiologie- mais aussi de réaliser une approche pratique de la traduction des proverbes du français en roumain. On va analyser les caractéristiques de base des proverbes, les ressemblances et les différences entre les proverbes du français et les proverbes du roumain au niveau lexical, syntactique, sémantique, pragmatique. Les parémies englobent des énoncés figés tels que proverbes, dictons, maximes, aphorismes, sentences. J. S. Munoz (1992: 334) définit les parémies comme : « des unités fonctionnelles mémorisées en compétence, qui se caractérisent par la brièveté, le caractère sentencieux, l'antiquité ».

Les proverbes sont considérés comme des énoncés anonymes, des créations collectives à origine populaire. Il y a des proverbes qui ont été transmis en français du latin : *Qui bene amat bene castigat* (*Qui aime bien châtie bien*), *De gustibus et coloribus non disputandum* (*On ne discute pas des goûts et des couleurs*). Les fables de La Fontaine constituent une riche source de proverbes. On peut dire que le proverbe est une parémie caractérisée par une thématique générique, un sens idiomatique, une structure généralement binaire, des éléments mnémotechniques, un caractère universel et une morphosyntaxe parfois archaïque. En roumain, comme en français les principaux éléments qui contribuent à la mémorisation et à la diffusion du proverbe sont la rime, le rythme, les allitérations ou les répétitions lexicales.

Le dicton représente une parémie populaire qui adopte une forme poétique pour transmettre un code de savoir-faire et de savoir-vivre applicable aux situations concrètes. Ce qui distingue les dictons des proverbes moraux est leur caractère régional et leur thématique spécifique visant la météorologie (*Quand le chat se passe la patte sur la tête / bientôt il y aura tempête*), le travail accompli par le paysan, par le marin, le chasseur (*Tue ton cochon à la Saint-Martin / Et invite ton voisin*), la superstition ou la croyance (*Qui tue le goéland, la mort l'attend*). Beaucoup de dictons de travail sont sortis de l'usage puisque la société rurale où ils sont nés a cédé la place à une société technologique. Il y a certains dictons qui s'utilisent encore (*Après la pluie, le beau temps*).

Les maximes ont le rôle d'énoncer une idée universelle concernant l'homme et sa morale. Ce sont des jugements d'ordre général, des règles de conduite. L'auteur de maximes le plus reconnu est La Rochefoucauld. Le type d'énoncé correspondant à la maxime implique une certaine réduction des déterminants. Dans des exemples du type : *L'homme croit souvent se conduire lorsqu'il est conduit, La jalousie se nourrit dans les doutes*, l'article ne réfère à aucun segment du discours et « situe le Nom dans l'universel de la Langue » (Méleuc, 1969: 72). De la même manière, l'article indéfini *un* ne peut plus désigner que toute la classe du nom qu'il précède : *Un honnête homme peut être amoureux comme un fou, mais non pas comme un sot*.

Unités de traduction retenues/ Méthodes de recherche / Procédés de traduction

Afin de comprendre une œuvre étrangère, il faut que le traducteur possède une grande maîtrise de la langue et une interprétation rigoureuse de l'auteur et de l'œuvre qu'il veut traduire. Le traducteur peut entreprendre son projet de traduction selon deux approches : la paraphrase et la récréation. Par l'équivalence on peut exprimer la même situation par des moyens stylistiques et structuraux différents de ceux de la langue source. L'équivalent doit remplir la fonction informative et la fonction expressive. Les transformations sémantiques et structurales s'avèrent tout à fait nécessaires. On doit admettre pour les proverbes des transformations syntaxiques et grammaticales. Le traducteur doit juger à l'opportunité du calque, de la modulation, d'une explicitation, de la transposition, de la traduction littérale, de l'adaptation ou de l'équivalence.

1) *La poule ne doit point chanter devant le coq* (Molière, *Les Femmes savantes*, Acte V, scène 3, p 68-69).- *Cocoșul, nu găina-i cu cântețul, socot* (Molière, *Femeile savante*, Acte V, scène 1, p 555)

Le proverbe est traduit par un procédé indirect- la modulation, on observe le changement de visée pragmatique. Si en français la négation détermine le verbe „devoir”, en roumain l'adverbe „nu” est situé devant le nom « găina », le verbe à l'infinitif « chanter » est remplacé en roumain par le nom „cântețul”. On remarque la place du mot « coq »- à la fin de la phrase en français et au début en roumain « cocoșul ». Au niveau morphosémantique, on observe que dans la version française le sujet est « la poule » tandis que dans la traduction le sujet est « le coq », tout cela pour des raisons de prosodie. Une autre particularité est représentée par la manière de réalisation de la négation- en français avec „ne” et « point » et en roumain le verbe est à la forme affirmative, la tournure négative de la phrase est créée par l'adverbe de négation « nu » mis auprès du nom « găina ». Au niveau sémantique, les mots « coq » et « poule » sont des métaphores renvoyant aux relations entre les humains. Du point de vue de la syntaxe, en français le proverbe est représenté par une phrase simple, ayant un seul prédicat « ne doit point », tandis qu'en roumain on a une phrase complexe avec deux prédicats- « i » et « socot ». Au niveau lexical, les termes « le coq » et « la poule », en français, mais aussi dans leur variante de traduction, appartiennent au même champ lexical- celui des volailles. Au niveau pragmatique- la perception négative envers la femme, comme une personne faible, qui doit se soumettre à l'homme. C'est une attitude misogyne qui caractérise plusieurs cultures. Le proverbe en français renvoie à un autre- « Quand la poule chante comme le coq il faut lui couper la gorge ». L'origine de ce proverbe se trouve dans la littérature du XIIIème siècle : « C'est chose qui moult me desplaist/ Quand poule chante et coq se taise”.

2) *Qui veut noyer son chien, l'accuse de la rage*, (Molière, *Les Femmes savantes*, Acte II, Scène 5, p.16) - *Când vrei să scapi de-un câine, zici că-i turbat și pace!* (Molière, *Femeile savante*, Acte II, Scène 5, p 471)

Le proverbe français est traduit par le procédé indirect de la transposition- on a réorganisé les moyens lexico-grammaticaux du proverbe français dans son passage au roumain. Le verbe à l'infinitif « noyer » est transposé en roumain par un autre verbe « să scapi », qui se trouve au subjonctif. De nouveau on remarque la tendance à la généralisation en français en utilisant le pronom relatif « qui », ayant la fonction de sujet, tandis qu'en roumain on emploie la IIème personne du singulier, déduite de la désinence des verbes (vrei, scapi, zici). Du point de vue morphosémantique, le nom « la rage » est remplacé en roumain par l'adjectif « turbat »; en français le nom « chien » est accompagné par l'adjectif possessif « son » et en roumain on utilise l'article indéfini « un ». Du point de vue de la syntaxe, on a une subordonnée sujet en français dans la structure du proverbe « Qui veut noyer son chien » tandis qu'en roumain on utilise une subordonnée circonstancielle de temps « când vrei », une complétive directe « să scapi de-un câine », une principale « zici », une complétive directe « că-i turbat și pace ». Au niveau stylistique on remarque la tendance à la réalisation de la rime dans les deux langues. Comme figure de style on trouve la métaphore « le chien » et « la rage ». Au niveau pragmatique, ce proverbe implique la même perception en roumain et en français- négative, même péjorative, à l'adresse de tous ceux qui cherchent des prétextes à se débarrasser des objets, des êtres. Cette expression date du XIIIème siècle sous la forme « qui bon chien veut tuer, la rage li met seule ». Le proverbe renvoie à un autre, semblable- « Il est comme le renard, il trouve les raisins trop verts ».

3) *On a souvent besoin d'un plus petit que soi* (La Fontaine- *Le lion et le rat*, 2, XI, p.170)- *Ai uneori nevoie de cel mai mic ca tine*, (La Fontaine, *Leul și șoarecele*, 2, XI, p 98).

Le proverbe est traduit en roumain par un procédé direct- la paraphrase littérale, les hétéronymes assurent les mêmes fonctions syntaxiques et sont placés dans le même

ordre.

À une analyse morpholexicale, on constate le fait que le français utilise comme sujet le pronom indéfini « on », tandis que le roumain se contente seulement de faire déduire la IIème personne dans la désinence verbale. L'article indéfini « un » est remplacé en roumain par l'article démonstratif « cel ». Du point de vue pragmatique, on remarque une perception objective des faits, c'est une vérité généralement valable qu'on veut transmettre, à partir du contenu de la fable, où l'on peut voir que même le petit- le rat peut être très utile au grand- au lion (qui se trouvait dans le danger).

4) *La raison du plus fort est toujours la meilleure.* (La Fontaine, *Le loup et l'agneau*, I, X, p. 137)- *Dreptatea-i todeauna de partea celui tare.* (La Fontaine, *Lupul și mielul*, p.24)

Le proverbe français est passé en roumain par le procédé indirect de l'adaptation ; on a affaire à une réorganisation des moyens d'expression. Les adjectifs au superlatif relatif (le plus fort, la meilleure) sont remplacés dans la variante de traduction en roumain par l'adjectif au degré de comparaison positif, accompagné par l'article démonstratif « celui ». Au niveau syntaxique, on observe que dans la variante française et aussi dans la variante roumaine le proverbe est rendu par une phrase simple, avec un seul prédicat. Au niveau lexical on se confronte au cas de la variante du proverbe en français à l'hétéronyme du mot « raison » qui peut signifier soit jugement, soit justice.

Du point de vue sémantique, le proverbe renvoie à un autre existant en roumain et ayant la même signification- « Cine poate oase roade, cine nu, nici carne moale ». Du point de vue pragmatique, dans le proverbe français et aussi dans sa traduction, le ton ironique atteint même le cynisme. L'origine de ce proverbe peut être retrouvée dans le domaine de la littérature latine- le fabuliste latin Phèdre (15 av - 50 ap. J.C.) a écrit un recueil des fables qui contient celle dont La Fontaine s'est inspiré. Phèdre a commenté la fable en question de cette manière : « Cette fable est pour certaines gens qui, sous de faux prétextes, accablent les innocents ».

5) *Et le proverbe dit- Corsaires à corsaires/ L'un l'autre s'attaquant ne font pas leurs affaires-* (La Fontaine- *Tribut envoyé par les animaux à Alexandre*, 4, XII, p.233)- *Proverbul spune-nțeleptește/ Că ochii corb la corb nu-și scoate/ Iar un tâlhar pe-un alt tâlhar nu-l osândește* (La Fontaine, *Tributul pe care dobitoacele i l-au adus lui Alexandru*, p.125).

Le proverbe français est traduit en roumain par le procédé indirect de l'adaptation. On remarque la réorganisation des moyens d'expression, portant l'empreinte socio-culturelle dans la langue source. Le nom « corsaire » est remplacé dans la version roumaine par le nom « corb » et aussi par le nom « tâlhar », pour renforcer l'idée déjà énoncée.- celle conformément à laquelle on ne lutte pas contre ses égaux mais on s'allie avec ceux-ci surtout dans la situation où l'on veut faire du mal.

À une analyse morpho-lexicale, on peut observer le changement du nombre du nom- pluriel en français- « corsaires » et singulier en roumain- « corb », « tâlhar ». De même, on remarque le verbe au participe présent- « s'attaquant », tandis qu'en roumain les verbes sont à l'indicatif présent- « scoate », « osândește ». Les termes employés au cas du proverbe roumain et dans la variante de traduction font partie du champ lexical de la violence: « corsaires », « s'attaquant »- « nu-și scoate ochii », « un tâlhar », « osândește ». Au niveau syntaxique on observe la symétrie des mots dans les deux variantes du proverbe « Corsaires à corsaires », « corb la corb ». Dans la variante française on a une proposition principale: « Et le proverbe dit » et une subordonnée complétive directe: « Corsaires à corsaires/ L'un l'autre s'attaquant ne font pas leurs affaires ». En roumain, le proverbe est formé d'une proposition principale et deux subordonnées complétives directes.

6) *Il y a des héros en mal comme en bien* (François de La Rochefoucauld, *Reflexions ou sentences et maximes morales* 185, p.34)- *Există eroi în rău și în bine.* (La Rochefoucauld, *Maxime și reflecții*, 185, p.50)

La maxime est traduite en roumain par le procédé direct de la paraphrase littérale, les hétéronymes directs du français assurent en roumain les mêmes fonctions syntaxiques et sont placés dans le même ordre. À une analyse morpholexicale, le verbe a gardé en roumain le temps du français; pour la conjonction « comme » on donne comme équivalent la conjonction « și ». Les mots antonymes « mal »/ « bien » ont la valeur de nom dans le contexte de la maxime. Du point de vue syntaxique la maxime en français, tout comme sa traduction en roumain, est représentée par une phrase simple, ayant le prédicat rendu par l'expression impersonnelle « il y a » /par le verbe « există ».

7) *Une hirondelle ne fait pas le printemps* (Dictionnaire de proverbes et dictons, 235, p.202)- *Cu o floare nu se face primăvară.*

Le dicton est traduit en roumain par le procédé indirect de l'équivalence. On observe la réorganisation de l'unité source- « hirondelle » est remplacée par « o floare », mais on conserve le sens dénotatif et connotatif de l'unité de départ. Pour les Roumains, l'univers végétal a une grande importance et c'est la raison pour laquelle on préfère « floare ». À une analyse morpho-lexicale on peut observer le fait que le verbe « faire » à la forme négative, à la voie active est remplacé en roumain par le verbe pronominal « nu se face ». La voie pronominale attire aussi l'emploi prépositionnel du nom « o floare » ce qui n'est pas le cas pour le nom « une hirondelle ».

À une analyse syntaxique on constate qu'on a en français, tout comme en roumain, une phrase simple. Si « une hirondelle » a la fonction de sujet, en roumain « cu o floare » a la fonction de complément circonstanciel de manière, le mot « printemps » accomplit la fonction de complément d'objet direct tandis que le mot roumain « primăvară » accomplit la fonction de sujet dans la phrase. Au niveau stylistique on remarque l'emploi métaphorique des noms « une hirondelle »- « o floare ». La perception du consommateur de ce dicton est la même en français et en roumain. On y perçoit une connotation péjorative, vu le fait qu'on ne doit pas se contenter d'une seule réussite. L'origine de ce proverbe se trouve dans le latin : „*Una hirundo non facit ver*”.

8) *Là où entre le soleil, le médecin n'entre pas* (Dictionnaire de proverbes et dictons, 1230, p.274)/ *Daca nu intră soarele pe geam intră doctorul pe ușă.*

Ce dicton est traduit en roumain par le procédé indirect de la modulation, en impliquant un changement de visée sémantique et pragmatique. Il s'agit d'une modulation phrastique, qui affecte le contenu entier du dicton, mais qui permet de garder la même signification qu'au cas du dicton français. Au niveau morpho-lexical on observe la tendance à la précision de la variante roumaine, en ajoutant les noms qui n'existent pas dans le dicton français- « pe geam », « pe ușă ». Les termes employés font partie du champ lexical de la santé « le soleil », « le médecin », champ auquel s'ajoute en roumain celui de l'habitation: « geam », « ușă ». Au niveau syntaxique, on peut remarquer l'existence d'une phrase complexe en français formée de la proposition principale « le médecin n'entre pas là » et de la subordonnée circonstancielle de lieu « où entre le soleil ». En roumain il y a aussi une phrase complexe formée d'une proposition principale « intră doctorul pe ușă » et d'une subordonnée conditionnelle « dacă nu intră soarele pe geam ». Au niveau pragmatique ce dicton a la connotation d'un conseil adressé à tous de ne pas sous-estimer les bénéfices de la nature pour la santé. L'origine de ce proverbe se trouve dans le latin : « *Medicus curat, natura sanat* » (Le médecin soigne, la nature guérit).

Comme on a pu le constater, le problème principal posé par la traduction des parémies consiste dans le fait de trouver l'équivalent dans l'autre langue. L'élément le plus important dans la traduction des proverbes est de préserver le sens du message original, ce qu'on fait souvent en défaveur de la forme- c'est la raison pour laquelle une traduction libre est préférable à une traduction littérale. La comparaison entre les proverbes français et les proverbes roumains est le résultat de la nécessaire comparaison

entre cultures. On trouve des exemples d'expression d'une même idée qui structurent le trésor proverbial universel. L'identification de l'origine du proverbe s'avère toujours utile. Malgré les évidentes différences culturelles, tous les proverbes ont en commun un type de contenu. Leurs assertions sont générales, chose marquée en français par l'emploi des articles définis ou par l'absence de l'article. Tout proverbe exprime une logique de jugement ou une morale. Par la manière dont les proverbes s'adressent à l'auditeur, ceux-ci jouent un rôle pédagogique- ils critiquent une conduite, ils préviennent d'un danger.

Suite à l'analyse des proverbes dans le domaine français-roumain, on a pu observer plusieurs aspects visant les ressemblances entre les parèmes traduites de deux langues. Au niveau morphologique, les noms concrets prédominent dans les proverbes en français et aussi en roumain. Tenant compte du fait que le proverbe reflète une vérité toujours valable à travers les temps, il est évident que le prédicat du proverbe sera au présent de l'indicatif, bien qu'il y ait des structures verbales englobant le futur: «Tel qui rit vendredi dimanche pleurera» ou l'impératif: «Garde ton argent pour le mauvais temps». Quant à la personne plus fréquemment utilisée, «c'est la IIe ou la IIIe personne». La structure propositionnelle du proverbe est d'habitude une structure binaire «L'homme propose, Dieu dispose» ou propositions principales elliptiques: «Tel maître, tel valet». Des figures de style du langage poétique populaire rencontrées dans la construction du proverbe sont: la métaphore, la comparaison: «Comme on fait son lit on se couche»; la répétition: «Le bien cherche le bien»; la symétrie. Une caractéristique des proverbes est la prosodie puisque ceux-ci contiennent des marqueurs stylistiques tels que la rime, l'allitération, l'assonance. Les proverbes (dans les deux langues) ont les mêmes valeurs illocutoires: la critique, la louange, l'avertissement.

Les résultats de la recherche menée se sont concrétisés dans les appréciations suivantes: les proverbes roumains et français ont des fonctions nombreuses dans les textes littéraires; les proverbes contiennent des éléments culturels; les difficultés de traduction des proverbes sont surtout de nature linguistique et culturelle. Le traducteur de proverbes affronte un problème épineux- il doit donner une traduction fidèle. Comment préserver les effets euphoniques alors qu'ils reposent sur des procédés formels dont la traduction littérale entraîne la déperdition totale? Ce serait la capacité du traducteur à «dire» la culture française dans/par la langue roumaine.

Bibliographie:

- Cristea, Teodora, Stratégies de la traduction, Editura Fundației «România de Măine», București, 1998.
 Dournon, Jean-Yves, Dictionnaire des proverbes et dictons de France. Hachette, 1986.
 Guțu, Ana-Théorie et pratique de la traduction, Chișinău, 2007.
 Meleuk, Serge (1969). «Structure de la maxime». In Langages, volume 4, no.13 : 69-99.
 Montreynaud, Florence, Pierron, Agnes, Suzzoni, François, Dictionnaire de proverbes et dictons, Les Usuels de Robert, Paris, 1980.
 Ripert, Pierre, Dictionnaire des dictons, proverbes et maximes français, Maxi livres-Profrance, 1997.
 Sevilla Munoz, Julia (2000). «Les proverbes et phrases proverbiales français et leurs équivalents en espagnol». In Langages, volume 34, numéro 139 : 98-109.

Păvălașcu Livia Emilia,

e-mail : livia.robu@yahoo.com

Școala Gimnazială „Sfântul Grigorie Teologul”, Galați

L'enseignement des langues modernes à l'ère du numérique: les avantages et les risques de l'emploi des manuels numériques (Étude)

Rezumat: Trebuie să predăm limba franceză ca limbă străină cu ajutorul digitalului pentru a realiza expunerea la o limbă autentică, pentru a realiza adaptarea la stilul de viață al tinerilor; pentru a avea ocazia de a lucra cu cele patru competențe, pentru a stimula creativitatea. Ne-am propus să dăm răspunsul la întrebările: Cum să integrăm activitățile digitale în ora de limba franceză? Ce avantaje să extragem de aici? Cu ce să lucrăm? Ce rol are profesorul? Suportul digital este privilegiat pentru studiul imaginilor, al schemelor, pentru activitățile de ascultare, de vizualizare, pentru exercițiile interactive. Manualele digitale sunt utile în toate momentele lecției.

Cuvinte cheie: a se adapta, calculator, exerciții interactive, acțional, multimedia, nativi digitali, pedagogie diferențiată.

« [Le professeur] est passé du face-à-face au côte-à-côte, laissant l'explication première à la machine pour être plus à l'écoute des besoins individuels de chacun. (...) Le numérique apporte une toute autre approche de la pédagogie. Le professeur se transforme, en classe, en un médiateur entre l'élève et l'outil. » (Yvelines, le magazine du conseil général des Yvelines, n°10, automne 2014).

On doit enseigner le FLE avec le numérique pour réaliser l'exposition à la vraie langue, pour s'adapter au style de vie des jeunes, pour avoir l'occasion de travailler les quatre compétences (compréhension orale, compréhension écrite, production orale, production écrite), pour stimuler la créativité, l'autonomie.

La Commission européenne a établi avec les pays de l'Union Européenne, l'objectif de renforcer les « compétences clés », c'est-à-dire les connaissances, aptitudes et attitudes permettant de favoriser l'épanouissement et le développement personnels, la capacité d'insertion professionnelle, l'inclusion sociale et la citoyenneté active. Les huit compétences-clés comprennent: la lecture, l'écriture et les langues; les mathématiques, les sciences et l'ingénierie; les compétences numériques; lien vers un autre site de la Commission; les compétences personnelles, sociales et en matière d'apprentissage; les compétences civiques; l'entrepreneuriat, la sensibilité et l'expression culturelles.

En employant la version numérique du manuel pendant les classes de FLE on a fait appel à des activités multimédia statiques- des images; des activités multimédia animées- les vidéos; des activités multimédia interactives sans autocorrection (exercice d'association images- mot); des activités multimédia interactives- avec autocorrection- exercices à choix multiple, exercices de complétion à l'aide du clavier en fonction des images/ avec les expressions des préférences données. On s'est proposé de donner la réponse à quatre questions: 1) Comment intégrer les activités numériques en classe de FLE? 2) Pourquoi? Quels avantages en tirer? 3) Avec quoi travailler? 4) Quel rôle pour le prof?

Tout d'abord, on va prendre en compte les manuels numériques disponibles en Roumanie- pour le niveau A1, c'est-à-dire pour la Vème et la VIème, afin de faire des observations concernant les points forts et les points faibles dans leur

conception.

Le manuel (numérique) de la maison d'édition Booklet pour la Vème- contient des activités variées: audio, vidéo avec des notions de vocabulaire ou de grammaire, exercices interactifs, un DICO- révision du vocabulaire de la leçon; cohérence et cohésion dans la structuration des unités.

Le manuel (numérique) de la maison d'édition Litera pour la Vème, en partenariat avec l'édition Maison de langues- contient surtout des documents audio, moins de vidéos et d'exercices interactifs, supposant l'emploi du clavier; les options *aide/ marque/ dessine*. La structure du manuel (format papier et numérique) est semblable à celle d'un manuel publié en France (chaque unité a une double page d'ouverture pour entrer dans l'univers du personnage principal, le coin de la grammaire, le coin du lexique, une page de projets, évaluation sous la forme des quatre activités visant la vérification des quatre compétences).

Le manuel (numérique) de la maison d'édition CD Press pour la Vème est riche en planches illustrées explicatives, activités audio et exercices interactifs ; les vidéos manquent. Le manuel en format papier est presque inutilisable sans la version numérique.

Le manuel numérique de la maison d'édition Corint pour la Vème est personnalisé avec le prénom de l'utilisateur, la date de naissance, la couleur de fond préférée. On a prévu beaucoup d'images, des ressources audio, des vidéos- chansons pour apprendre le vocabulaire/ la grammaire, peu d'exercices interactifs- mais un bonus à la vérification des réponses- un émoticône joyeux/ triste.

Chaque manuel numérique a ses propres symboles pour les types d'activités multimédia.

Les manuels (numériques) - Litera et Booklet contiennent à la fin de chaque unité des projets de classe/ de groupe, dans une perspective actionnelle (avec des modèles – activités multimédia). Les documents audio ne représentent pas toujours de « bain de langue » authentique.

Le manuel numérique de la maison d'édition Art Klett pour la VIème offre beaucoup de documents aux supports variés- textes, audios, vidéos- pour une immersion dans le quotidien des adolescents francophones. On y trouve également plein d'exercices interactifs avec autocorrection. On adopte une démarche actionnelle, centrée sur l'apprenant. Le manuel numérique de la maison d'édition Litera pour la VIème a un contenu similaire au manuel imprimé, mais il contient, en plus, une série d'activités multimédia d'apprentissage (statiques, animées, interactives). Ce manuel apporte un élément nouveau par rapport aux autres manuels numériques : l'écoute de l'enregistrement du texte de chaque unité et la complétion des blancs en même temps. Pour les mots-clés du texte de chaque unité on utilise des supports statiques- des images agrandies, afin de mieux comprendre la signification de chaque terme à part. Dans les manuels numériques des deux maisons d'édition pour la VIème : Art Klett et Litera il y a beaucoup de vidéos intéressantes, correspondant aux préoccupations des jeunes de nos jours : la technologie, les sports, la lecture, les voyages, la musique, les films de science-fiction, etc.

Le manuel numérique de la maison d'édition Sitka pour la VIème contient un élément de nouveauté, lors de la résolution correcte des exercices interactifs- des applaudissements pour récompenser les élèves.

Suite à la consultation de quelques manuels numériques/ numérisés des maisons d'éditions disponibles en France, pour l'emploi des ressources pendant les classes de FLE, on peut faire quelques observations.

Delf Prim A1- manuel de la maison d'édition Clé International- structuré en fonction des quatre compétences évaluées aux épreuves de Delf: compréhension orale/ écrite ; production écrite/ orale; basé sur des ressources audio.

Latitudes 2- cahier d'activités de la maison d'édition Didier- organisé en modules; chaque module a plusieurs unités supposant des activités de compréhension orale (avec support multimédia).

Le Kiosque 2- manuel de la maison d'édition Hachette- la structure semblable aux manuels numériques disponibles en Roumanie- chaque unité a quelques thèmes, des objectifs, éléments de lexique, de grammaire, communication, culture, phonétique, révision; le dico de mots (comme c'est le cas de manuel Booklet).

Adomania 1- manuel appartenant à la maison d'édition Hachette- avec un dossier « Découverte », chaque étape- unité contient trois leçons d'apprentissage (vocabulaire, grammaire, compréhension), une page culture/ projet, une page- entraînement, une page-évaluation, audio et vidéo inclus dans le livre, accès offert au Parcours digital® avec le cahier, activités collectives pour animer la classe sur le tableau numérique - TNI (lisibles sur PC / Mac / tablette).

Adosphère 2- cahier d'activités de la maison d'édition Hachette- avec des exercices interactifs groupés par thèmes, ayant la possibilité de vérifier, d'insérer des accents.

Rond-Point (Méthode de français basé sur l'apprentissage par les tâches)– manuel appartenant aux éditions Maison des Langues – vise à apprendre/ utiliser/ s'entraîner.

Nouveau Rond- Point 1- A1, A2 (Méthode de français basée sur l'apprentissage par les tâches) - on allie approche actionnelle et multimédia; la boîte à outils.

Version Originale 1- A1- dans la lignée de Rond-Point- marque le passage de la perspective de l'agir communicationnel à la perspective de l'agir social; des activités pour le TNI

Parallèlement à chaque unité, le site www.versionoriginale.difusion.com propose des tâches web 2.0 à dimension interculturelle permettant de communiquer sur Internet avec les autres utilisateurs du manuel.

En ce qui concerne les facilités d'un manuel numérique en France/ en Roumanie, on peut faire plusieurs remarques. Le manuel numérique est plus écolo, « plus vert » que le manuel-format papier. On trouve dans le manuel numérique des ressources interactives et ludiques. On a la possibilité de travailler directement sur le manuels (eventuellement d'une manière collaborative) par les outils d'animation: dessiner, surligner, tracer, ajouter des formes, faire des caches, effacer, ajouter un lien internet, etc. On a des options multiples : zoom, aller à la page, plein écran, aide, trousse (crayon, gomme, flèche), relire. Il y a beaucoup de tâches d'évaluation ou d'auto-évaluation. Les outils numériques apportent une aide précieuse à l'hétérogénéité de la classe, on a la possibilité de les mettre facilement en œuvre (par des exercices différents, en fonction du niveau des élèves) et de résister à la construction d'élèves idéaux, ceux visés par bien des manuels de français du collège. Le numérique n'est pas seulement présent à travers les contenus et les outils proposés, mais également par l'intermédiaire des thèmes abordés, des types de production demandée (la question de l'usage qu'on fait d'internet, le thème du commerce électronique- dans le manuel de la maison d'édition CD Press, la production écrite- inviter des amis à une sortie- vie Internet- par email ou sur le blog de la classe (le manuel « Mobile » en France). Les sommaires interactives facilitent la navigation au cadre d'un manuel numérique.

Bien qu'il y ait beaucoup de facilités des manuels numériques, on peut également observer quelques limites des manuels numériques en Roumanie/ en France. Actuellement les manuels numériques ressemblent beaucoup aux manuels papier. Les manuels numériques n'ont pas encore développé tout leur potentiel donné par les fonctionnalités que leur apporte la technologie. Il y a des activités qui ne permettent pas d'agir directement sur le texte ; on n'a pas la possibilité d'annoter, de compléter, de vérifier. Les élèves, quoique « natifs numériques » ressentent le besoin d'utiliser la feuille blanche traditionnelle afin de résoudre les tâches données, pour compenser les lacunes dans la conception de quelques activités numériques (dans les manuels numériques de Roumanie). Les manuels numériques (au moins pour le niveau A1) n'intègrent aucune

activité portant sur la littératie numérique- « alphabétisation numérique »- la capacité à comprendre et à maîtriser internet, des outils numériques et des technologies de l'information. L'individualisation de l'apprentissage n'est pas sans risques; tous les élèves n'ont pas les mêmes compétences numériques et le travail en binôme permet l'entraide, l'interaction avec l'autre. Dans les manuels numériques de FLE existant en Roumanie les documents audio ne représentent pas toujours de véritable « bain de langue », impliquant des non-natifs dont la prononciation ne constitue pas de modèle pour les débutants. Le réglage du clavier doit être réalisé par l'informaticien pour que les signes graphiques du français (dans les exercices contenus par les manuels numériques)soient reconnus tels quels par l'ordinateur.

Du point de vue de l'enseignant, l'utilisation des manuels numériques présente des avantages et des risques, en même temps. Parmi les avantages on peut compter : le gain du temps en classe pour corriger les exercices ; l'enrichissement des cours par des documents multimédia; la confiance donnée aux élèves, en leur attribuant un rôle actif-participatif ; la transmission des notions théoriques par des applications pratiques; la possibilité d'utiliser le manuel numérique dans n'importe quel moment de la leçon: la transmission, la fixation, l'évaluation des connaissances. On met en oeuvre une pédagogie différenciée- avec des propositions d'activités pour les intelligences multiples: logique, musicale, visuelle, interpersonnelle, intrapersonnelle, verbale (linguistique).

En ce qui concerne les limites de l'usage des manuels numériques, côté enseignant, on met en évidence : l'aménagement de la salle de classe pour la visualisation (au vidéoprojecteur) en classe entière des manuels numériques; plus de bruit en classe s'il y a peu d'ordinateurs et beaucoup d'élèves ; la construction des séquences qui servent seulement de projection- le risque du cours magistral; l'abus des séquences numériques; le temps nécessaire à la familiarisation avec les manuels numériques; le manque d'équipements; l'absence d'une personne qui assure le support concernant la technologie pendant les cours, comme à l'étranger ; le projet d'enseignement/ apprentissage ne doit pas être centré sur la technologie, mais sur les besoins de l'élève.

Du point de vue des élèves, l'utilisation des manuels numériques présente également des avantages et des risques. On compte parmi les avantages : une motivation accrue des élèves (même des plus timides)- en maintenant leur attention éveillée pendant plus de temps ; l'accès à de nombreuses ressources audio et vidéo par l'intermédiaire d'un unique support; la possibilité de créer des notes écrites dans les pages, notes effaçables - par rapport au manuel format papier; on peut zoomer pour voir les détails; on améliore la compréhension de l'oral; chaque élève peut parcourir dans un rythme propre les activités d'apprentissage; on interagit avec l'ordinateur et on collabore avec le professeur/ un autre copain. Il y a aussi des limites liées à l'emploi des manuels numériques par les élèves: le temps de travail sur écran augmente, en encourageant le sédentarisme; le partage nécessaire d'un ordinateur (les manuels numériques exigent aussi l'existence de la classe numérique, c'est à dire des ordinateurs/ des tablettes) ; la lecture du texte à partir de la version projetée des manuels numériques est problématique étant donné que les textes se prêtent mal à une lecture à l'écran par l'élève; on exerce moins l'écriture manuelle (en français)- qui est bonne pour le cerveau- en faveur du fait de taper les mots au clavier; l'expression orale/ verbale est réduite en faveur du temps investi pour les tâches « numériques ».

À l'ère du numérique, le professeur accomplit un rôle important pendant les cours.

Il dirige l'activité des élèves pour l'utilisation des manuels numériques.

Il stimule les élèves à parler en français, pour faire la preuve de la compréhension d'un document audio ou écrit.

Il propose l'apprentissage entre pairs, pour augmenter la confiance des élèves dans leurs propres forces, pour l'échange d'idées, d'informations. Ce mode d'apprentissage développe le potentiel de l'intelligence inter-personnelle.

Il sélectionne des activités en fonction des particularités de la classe/ il individualise l'apprentissage.

Il met l'accent sur les exercices interactifs stimulant la logique, la créativité des élèves et pas nécessairement les compétences numériques.

Il peut suggérer le fait de mêler des textes avec des documents audio-visuels.

Il alterne l'activité indépendante (le travail des élèves à l'ordinateur) avec l'activité frontale; le facteur humain est toujours impliqué.

Il propose des types d'activités prévues dans le manuel numérique en fonction du feed-back reçu de la part de ses élèves pendant les activités de l'unité précédente (les difficultés auxquelles on s'est heurté, les exercices les plus motivants).

On ne peut pas utiliser exhaustivement le manuel numérique/ la technologie. Les fiches/ les images/ les jeux/ l'activité au flipchart, la discussion libre complètent ces activités interactives. Le professeur ne peut pas être substitué par le numérique; le dernier étant plutôt un facilitateur dans l'activité didactique. Loin de « refuser le développement » et les avancées technologiques, on refuse seulement l'aveuglement du progrès, en mettant l'accent sur l'humanisation dans la société. Certainement, le professeur n'est pas et ne sera pas la cinquième roue du carrosse de l'enseignement, même à l'ère du numérique. Si dans la classe traditionnelle le rôle de l'enseignant était celui d'un savant au premier plan, dans la classe moderne, inversée, le rôle de l'enseignant est celui d'un conseiller sur le côté, qui peut donner aux élèves en tant que travail à la maison à regarder son cours mis en ligne. « Le professeur se transforme, en classe, en un médiateur entre l'élève et l'outil ». (Yvelines, le magazine du conseil général des Yvelines, no. 10, automne 2014)

En guise de conclusion, on peut dire qu'il ne faut ni exalter, ni démoniser les nouvelles technologies. Pour réaliser un enseignement/ apprentissage efficace et pour obtenir les meilleurs résultats on doit utiliser de manière équilibrée les méthodes classiques d'enseignement/ apprentissage/ évaluation et les méthodes modernes. Le support numérique est toutefois privilégié pour l'étude d'images, photos, schémas, pour les activités d'écoute, de visualisation. Le numérique ouvre de nouvelles possibilités et peut concourir à une reconfiguration de la façon d'enseigner et d'apprendre - le jeu interactif entre dans le processus éducatif. Les manuels numériques sont utiles dans tous les moments de la leçon: enseignement/ apprentissage/ évaluation. L'emploi des manuels numériques détermine une attitude positive des élèves pour la discipline- le français. La technologie en général et les activités numériques, en particulier, abolissent la distance traditionnelle entre les pupitres et la chaire, autrement dit entre les élèves et le professeur. On doit s'interroger sur les nouveaux rapports qui se créent entre les éléments de cette trinité que constituent professeur, élève et numérique. Même si les avantages du numérique sont nombreux et incontestables, celui-ci est pourtant chronophage et l'existence d'un assistant du cours simplifierait l'activité. Le numérique à l'école est une question pédagogique, et, donc, anthropologique. À travers lui, que transmettons- nous, les professeurs, de « la condition humaine »? En subordonnant les outils technologiques à l'aventure intellectuelle on en trouvera, pas à pas, la réponse! On ne doit pas se servir de la technologie comme d'un substitut à la chaleur humaine !

Bibliographie/ Sitographie :

- Denyer, Monique, Garmendia, Agustin, Lions- Olivieri, Marie- Laure- Version Originale 1- Méthode de français / livre de l'élève, Éditions Maison des langues, 2009
- Flumian, Catherine, Labascole, Josiane, Lause, Christian, Royer, Corinne- Nouveau Rond- Point 1 A1- A2- Livre de l'élève, Éditions Maison des langues, 2011.

- Himber, Céline, Poletti, Marie- Laure- Adosphère 2- Cahier d'activités + CD-Rom, Maison d'édition Hachette, 2011.

- Soubrié, Thierry, Dejean, Charlotte- L'introduction du numérique dans les manuels de FLE: Un moyen de repenser les finalités de l'éducation et les approches pédagogiques? (Séminaire d'études doctorales sur les manuels scolaires et journées Pierre Guibbert, 5 février 2014

<https://manuale.edu.ro/manuale/Clasa%20a%20V-a/Limba%20moderna%20franceza/CD%20PRESS/book.html?book#10>

<https://manuale.edu.ro/manuale/Clasa%20a%20V-a/Limba%20moderna%20franceza/Booklet/>

<http://www.litera.ro/manualelitera/manuale/franceza2/index.html>

<https://manuale.edu.ro/manuale/Clasa%20a%20V-a/Limba%20moderna%20franceza/CORINT/#p=13>

<https://manuale.edu.ro/manuale/Clasa%20a%20VIa/Limba%20moderna%20franceza/UOMgQVJUIEtMRVRUIFNS/>

<https://manuale.edu.ro/manuale/Clasa%20a%20VIa/Limba%20moderna%20franceza/UOMgR1JVUCBFREIUT1JJ/>

Simion Didina Georgiana

e-mail: simion.georgiana79@yahoo.com

Liceul Teoretic „C-tin Angelescu” Ianca

Educația în/prin societate

Rezumat: Educația este principala valoare morală care ne ajută să ne integrăm în societate și să putem avea prieteni, o familie unită și un loc bun de muncă.

Cuvinte cheie: educație, școală, societate, provocări, rezultate;

Fiecare persoană este diferită și se comportă diferit în anumite situații, iar asta nu înseamnă că noi nu am putea lua părți pozitive de la alte persoane și îmbinându-le să iasă ceva total nou. La fiecare colț de stradă întâlnim persoane noi pe care le vedem pentru prima și probabil ultima dată în viața noastră fără ca noi să realizăm asta. Nu toți oferă exemple bune de urmat, iar elevii trebuie să fie pe deplin conștienți de acest fapt, și să învețe și de la școală cum să se comporte de față cu alte persoane, în speranța că nu le vor lăsa un gust amar la plecare.

Diferențele de religie, culoare, naționalitate, aspect și sex trebuie acceptate de către noi toți deoarece aceasta este lumea în care astăzi trăim, iar dacă noi nu le acceptăm, probabil nici copiii noștri nu o vor face, deși societatea va deveni din ce în ce mai complexă și probabil mai greu de acceptat, iar copiii noștri atât timp cât „judecă cartea după copertă” vor ajunge chiar să fie excluși de către alte persoane.

De aceasta, elevul trebuie să își iubească mereu aproapele, dar și să știe ce să facă în momentele în care situația degenează și chiar scapă de sub control. Ei bine, aici intervine școala. Fiecare pauză petrecută alături de colegi, îi pregătește pe micuții noștri elevi pentru ziua în care vor face ultimele poze în fața școlii și își vor lua rămas-bun. De atunci ei vor începe să înfrunte cu adevărat societatea și tot ce înseamnă aceasta. Întâlnind persoane cu intenții mai bune sau mai rele vor ști cum să se comporte în preajma lor și dacă le merită sau nu atenția.

Societatea de multe ori îi poate influența negativ pe copii, dar în urma educației primite atât la școală cât și acasă vor înțelege, sperăm noi, că nu este bine să facă ceea ce fac și acele persoane deoarece nu îi va ajuta cu nimic în viață acel comportament negativ.

Orice vârstă ai avea, tot poți învăța ceva nou și util de la o persoană care chiar dorește să te ajute.

Timpul și-a tot pus amprenta asupra societății, aceasta diversificându-se din ce în ce mai mult, adoptând mai multe genuri de persoane și încercând să îi facă să se simtă și ei respectați și acceptați în ciuda diferențelor existente.

Pentru sistemul nostru de învățământ introducerea noilor educații este abia la început, prin modalitatea de abordare a conținuturilor educației civice și prin dezbaterile desfășurate în perimetrul asigurat de orele de consiliere/dirigenție. Numai cadrul școlar rămâne insuficient pentru a asigura o formare completă și permanentă a personalității umane. Situațiile în care personalitatea umană poate fi modelată sunt diferite s-au identificat următoarele forme ale educației: formală, nonformală, informală, numite educații paralele.

Educația formală reprezintă „un ansamblu de activități pedagogice, care sunt proiectate instituțional ca expresie a unei politici educaționale care stabilește finalitățile, fiind legiferate și desfășurate în cadrul unui sistem național de învățământ precis structurat, ierarhizat gradual pe stadii de vârstă, cuprinzând unități și instituții de învățământ de diferite tipuri și niveluri”.

Educația nonformală este reprezentată de orice activitate organizată în mod sistematic, creată în afara sistemului formal și care oferă tipuri selectate de învățare subgrupelor specifice populației (atât adulților cât și copiilor).

Educația informală este procesul ce durează o viață, prin care fiecare persoană dobândește cunoștințe, îndemnări, aptitudini și înțelegere din experiențele zilnice. O schimbare de optică în abordarea, conceperea și realizarea educației este reprezentată de educația permanentă produsă în societate.

Educația trebuie înțeleasă astfel, ca „tot”, ca experiență globală în plan cognitiv, practic, personal și social, deoarece scopul final este să sporească calitatea vieții.

Bibliografie:

- Cristea, S., (2000), Dicționar de pedagogie, Grupul editorial Litera, Litera Internațional, Chișinău- București

- Momanu, M., (2002), Introducere în teoria educației, Ed. Polirom, Iași

Simion Didina Georgiana

e-mail: simion.georgiana79@yahoo.com

Liceul Teoretic „C-tin Angelescu” Ianca

Rezumat: *Încep ușor, pornind de la definiția educației, care este un ansamblu de metode și de măsuri de aplicare sistematic și în cadru organizat cu scopul formării și dezvoltării însușirilor intelectuale, morale și fizice ale copiilor, ale tineretului sau ale oamenilor. De când ne naștem, începem să primim fiecare un tip diferit de educație, aceasta diferă datorită părinților, cel mai des, dar și din cauza situației financiare.*

Cuvinte cheie: *societate contemporană, educație, probleme, elevi;*

Eu, ca învățătoare, am întâlnit multe metode destul de diferite, spun eu, de educație primită din partea părinților. În ultimul timp, tehnologia a avansat considerabil, mare parte din tineri petrecând mai mult timp cu noul lor telefon decât cu o carte, un caiet și un pix în mână, ceea ce este destul de îngrijorător, atât timp cât nu caută alte metode de rezolvare a problemelor de la matematică și fizică, însă tot această evoluție a gadgeturilor ne ajută acum, în timpul acestei pandemii să ținem legătura cu elevii. Ce-i drept este că nu toți au acces la un telefon/laptop performant care să îi ajute în această situație destul de delicată, deși orice profesor/învățător încearcă să mențină o legătură cât mai strânsă cu elevii săi, în ciuda situației lor materiale. Indiferent de metoda de predare abordată de colegii mei, sunt convinsă că nu toți copiii vor înțelege lecțiile în totalitate, iar materia ce trebuia predată în această perioadă trebuie să fie recapitulată în următorul an școlar pe care cu toții ne dorim să îl începem din septembrie, la catedră cu băncuțele pline de elevi.

Digitalizarea educației este una dintre prioritățile majore ale Fundației World Vision România, iar aceste vremuri arată clar că trebuie să fie o prioritate la nivel național. Echipamentele digitale existente sunt insuficiente în școli, iar România ocupă unul dintre ultimele locuri în clasamentul european la capitolul digitalizare.

În această perioadă a pandemiei de coronavirus, situația familiilor de la sat, mai ales cele din comunitățile izolate, este disperată, iar părinții abia pot asigura nevoile primare și câteva condiții minime de trai. Cu atât mai puțin ar putea asigura educația copiilor ce acum se desfășoară online. Acolo unde nu există acces la internet sau dispozitivele digitale, pedagogii țin legătura telefonic cu părinții și elevii.

Pentru următorii doi ani, Ministerul Educației își propune să crească acest grad de digitalizare al procesului de educație, prin introducerea tabletelor și a tablelor interactive în unitățile de învățământ. Dacă această schimbare va avea loc, cu siguranță nu va fi singura. Atât profesorii cât și elevii vor trebui să fie mai atenți cu noile gadgeturi, la început fiind mai grea trecerea de la normala tablă cu cretă la o tablă nouă interactivă.

Unele școli beneficiază deja de aceste table, iar cel puțin elevii se declară mulțumiți de ele, lecțiile devenind mai ușor de înțeles alături de o imagine sau un filmuleț. În schimb, în alte școli se visează măcar la o renovare ce parcă uită să mai vină, deși este așteptată „cu sufletul la gură” de toți elevii, părinții și cadrele didactice ce merg în fiecare zi acolo în speranța că acei copii vor ajunge ceva în viață, fără a fi nevoiți să se mai chinuie pentru un ban. Acele școli cu baia în curte, fără teren de sport în interior, fără laborator de informatică și tic, chimie sau fizică. Da, acele școli încă există și speră să fie ajutate probabil de niște persoane care nu văd mai mult decât ceea ce îi înconjoară pe ei înșiși, cei care nu se gândesc și la ceilalți care se chinuie mai mult decât ar trebui doar pentru educația care ar trebui să fie gratuită în speranța că tot mai mulți copii vor beneficia de aceasta și rata analfabetismului va scădea cât mai mult.

Copiii de la satele „uiteate de lume” care erau nevoiți să parcurgă câțiva kilometri până la unitatea de învățământ de care aparțineau, acum își ajută părinții și bunicii cu treburile casei, încercând să creeze condițiile necesare de trai, pe când cei din orașe participă la orele online și se distrează vorbind cu prietenii, fără a ști ce înseamnă „munca”.

Astfel elevii sunt implicați să analizeze diverse cazuri sociale, să-și identifice interesele și să găsească moduri și mijloace de a influența echilibrat aceste situații în favoarea intereselor lor și a comunității.

Simion Didina Georgiana
e-mail: simion_georgiana79@yahoo.com
Liceul Teoretic „C-tin Angelescu” Ianca

Caracterul prospectiv al educației

Rezumat: *Educând un copil îi construiești atât personalitatea cât și viitorul. Fiind învățător sau profesor îți iei angajamentul nu doar de a preda o anumită materie unui elev, ci chiar începi să te atașezi de el și să îl ajuți cu sfaturi când are nevoie de ele. Această apropiere este necesară și îl va ajuta atât timp cât îți va fi elev, îl va face să îți îndrăgească materia mai mult și să fie mai deschis cu tine și chiar și cu el însuși, să fie mai deschis către nou. Captându-i atenția la ore cu informații, priviri calde și încurajatoare, mici jocuțe și imagini, îl vei face cu siguranță să ofere un interes ridicat la ora ta și să participe cu plăcere la lecții, nu din obligație, pe lângă activitatea crescută și abundența de întrebări manifestată de acesta.*

Cuvinte cheie: *educație, școală, elev, societate;*

Actualmente, în ritmul accelerat al schimbării, când ceea ce se învață astăzi mâine poate fi deja depășit, devine tot mai stringentă nevoia de a fundamenta teoretic și praxiologic acest important domeniu al educației, o necesitate ce se impune imperios atât în formarea inițială, cât și în formarea continuă a personalității. Astfel, caracterul progresiv al educației, are drept finalitate formarea unei personalități integral dezvoltate și prospective, capabilă să facă față transformărilor sociale, valorificând deplin potențialul și competențele, contribuind la atingerea idealului educațional.

Educația prospectivă face referire la mobilitatea și flexibilitatea ansamblului de acțiuni, în dezvoltarea personalității, necesare schimbărilor permanente în societate.

Orientarea către dezvoltare presupune, revizuirea unor obiective și stabilirea unei noi ierarhii în interiorul lor, pe prim-plan impunându-se educarea capacității de adaptare continuă la schimbare. Selectarea și prelucrarea cunoștințelor se va realiza după principiul interdisciplinarității, apelându-se în special la strategiile euristice de predare-învățare, la mijloace moderne, tehnici de învățământ, mai ales la calculatoare (on-line), care vor permite o individualizare accentuată a învățământului.

Anticiparea este capacitatea de a face față situațiilor noi (eventual, unora nemaiîntâlnite precum și predarea online), piatra de încercare a proceselor învățării inovatoare.

Anticiparea este aptitudinea de a întâmpina viitorul, de a prevedea urmările de durată medie sau lungă ale deciziilor și acțiunilor. Proiectarea ca anticipare a unei situații de instruire (care ar reprezenta creativitatea educatorului) este compusă din: 1. Definirea obiectivelor (Pentru ce se predă?); 2. Determinarea conținutului (Ce se predă?); 3. Stabilirea strategiei (metode, materiale, forme) (Cum se predă?); 4. Determinarea instrumentelor de evaluare (Cum voi ști că s-a produs învățarea?).

Pentru toate cadrele didactice semestrul II, a fost o provocare la schimbare, o provocare către ceva nou, la care am pășit cu pași timizi la început, apoi pe parcurs făcând schimb de idei cu ceilalți colegi ne-am adaptat situației reușind să ne învingem temerile de la începutul de drum, în predarea online și să încheiem anul școlar în același mod tehnologizat.

Astfel educația prospectivă pentru viitor, privește educația prezentă, realizată din perspectiva unei cerințe viitoare, astfel încât să ne adaptăm cât mai ușor și mai rapid la cerințele societății.

Diaconița Simona-Ionela

e-mail: simonaionela@gmail.com

Colegiul Național „Mihai Eminescu” -Suceava

Elevul –principalul actor al organizației școlare

Rezumat: *În acest articol ne propunem să demonstrăm că elevul este principala „resursă” a sistemului de învățământ și că întregul act educațional gravitează în jurul său. Scopul acestui demers este acela de a arăta ce spune literatura de specialitate cu privire la locul și rolul elevului în organizația școlară, demonstrând prin aceasta că elevul este de fapt principalul actor al organizației școlare;*

Cuvinte cheie: școală, elev, învățământ, actor, educație;

Școala poate fi caracterizată ca o organizație a cărui scop este să învețe și să producă învățare. Acest specific al ei rezultă din faptul că funcția sa principală cu care este investită de mentalitatea colectivă este aceea de a produce învățare, structurându-și restul de aspecte funcționale și organizaționale ținând cont de această direcție. Ea se aseamănă cu alte tipuri de organizații datorită caracteristicii ei de organizație care învață. Dar totodată, o diferențiază faptul că ea și produce învățare. Datorită acestei trăsături, de organizație cu dublă deschidere, rezultă mai multe particularități care definesc școala ca organizație. (Iosifescu, 2018, p. 27)

Una dintre particularitățile amintite mai sus se referă tocmai la elev, care poate fi considerat principalul actor al organizației școlare pentru că el se află în centrul actului educațional, iar sistemul de învățământ este conceput printre altele, pe obligația de a-i respecta nevoile, credințele și motivațiile acestuia. El este atât obiect, cât și subiect al educației iar când încercăm să-l definim sub acest aspect, observăm că trebuie considerat elementul de bază al educației. Asta pentru că elevul parcurge o activitate de învățare care are o finalitate de ține cont de niște cerințe complexe din punct de vedere psihologic, social, pedagogic și fiziologic specifice fiecărui nivel de dezvoltare și evoluție a fiecărui individ în parte. Asta face ca procesul educațional să fie valorificabil atât în plan individual cât și comunitar, ținând de existența contextuală a anumitor statusuri și roluri ce sunt condiționate în mediile școlare și extrașcolare sub aspect micro și macro-structural. (Cristea, 2001, p. 79)

De asemenea, dacă ne referim la teoria generală a educației, vom observa că aceasta tratează elevul ca factor determinant în realizarea oricărei activități educaționale formative care se desfășoară în cadrul sistemului de învățământ. Aici, studiile de specialitate fac referire la faptul că prezența elevului este indispensabilă pentru funcționarea educației sub aspect general și pentru desfășurarea activității de instruire/învățare în chip special. (Mialaret, 1993, p.27)

Mergând mai departe, analizând structura de funcționare a actului educațional, putem identifica statutul elevului prin prisma corelației sale continue cu activitatea cadrului didactic, corelație posibilă datorită comunicării pedagogice existente între cei doi. (Todoran, 1982, p.86)

Din acest punct de vedere, elevul este privit ca obiect al educației datorită statutului său ontologic care presupune receptarea de către acesta unor anumite mesaje pedagogice gândite și împărtășite de o persoană specializată în transmiterea unor asemenea mesaje, în cazul de față profesorul. Cu toate acestea, din punct de vedere gnoseologic, sub aspectul potențialului pe care elevul îl are ca și cunoaștere științifică, el devine și un subiect epistemic ce poate fi dezvoltat pe toată perioada școlii datorită capacității sale de a recepta și a valorifica integral mesajele pedagogice cu care intră în contact. (Todoran, 1982, p.86)

Revenind la planul ontologic, putem asista la transformarea elevului din obiect în subiect al educației, dacă acesta trece printr-un sistem complex formare și autoformare care presupune atingerea mai multor obiective sub aspectul educației, după cum urmează:

1. În primul rând elevul trebuie să beneficieze de o educație de calitate mai ales în perioada școlii cuprinse între 6 și 15 ani;
2. Să aibă parte de perfecționarea continuă a capacităților sale de autoevaluare care trebuie să fie cât mai obiectivă, pe baza unor observații interne cât mai rafinate din punct de vedere pedagogic și eficiente din punct de vedere social;
3. Trebuie să-și dezvolte mult și cu consecvență capacitatea de autoinstruire, care e obligatoriu să se dovedească eficientă în contexte sociale și pedagogice din ce, în ce mai diversificate;
4. Să beneficieze de o fixare a capacității de autoproiectare pedagogică a acțiunilor de educație/instruire, care devin acțiuni de autoeducație/autoinstruire. (Cristea, 2000, p.358)

Odată îndeplinite condițiile mai sus menționate, din punct de vedere ontologic elevul poate fi perceput ca subiect al educației aducându-și el însuși contribuția la propria sa formare educațională, asta numai după ce a beneficiat de bazele unei educații corespunzătoare pe timpul școlii generale. Putem observa lesne aici o poziție centrală a elevului în raport cu actul educațional, fiind principalul beneficiar al procesului educativ.

Ajungem astfel la pedagogia modernă care

„consemnează poziția centrală a elevului acordată în condițiile afirmării unui nou model de proiectare, realizare și dezvoltare a educației/instruirii, propriu paradigmei curriculumului. Prin prioritatea acordată obiectivelor și corespondențelor pedagogice necesare între acestea și *continuturi* (cu accent pe atitudini și cunoștințe de bază) — *metodologie* (cu accent pe strategiile eficiente) — *evaluare* (cu accent pe evaluarea continuă formativă), în contextul unui învățământ diferențiat, individualizat, paradigma curriculumului are în vedere *elevul real*. El este identificabil în raport de toate *continuturile generale* ale educației (morale — științifice — tehnologice — estetice —

psihofizice) și de *toate formele generale* ale educației/instruirii (formale — nonformale — informale)”.(Cristea, 2001, p.82)

Datorită plasării obiectivelor pedagogice în centrul curriculumului asistăm practic la valorificarea totală a resurselor pe care elevul le are la dispoziție, atât pe orizontală cât și pe verticală din punct de vedere al educației permanente. Pe orizontală asistăm la valorificare generală a educației, cu toată complexitatea semnificațiilor avute de acest termen, în cadrul actului educațional, iar pe verticală remarcăm o deschidere a timpului pedagogic al instruirii, care pune la dispoziția elevului resursele sale de (auto)perfecționare nu doar în cadrul formal al școlii, ci pe timpul întregii sale vieți.(Nicola, 1996, p.92)

Astfel, educația permanentă permite realizarea trecerii de la educație la autoeducație iar acest moment marchează evoluția statutului elevului de la obiect, la subiect al educației, delimitând inclusiv tresele pedagogic pe care acesta îl urmează prin contribuția unanim acceptată a colaborării dintre el și cadrul didactic. Astfel putem conchide că din punctul de vedere al pedagogiei tradiționale elevul este un agent cu un singur rol, mai exact cel de receptor sau de roțiță angrenată într-un sistem complex, care este influențat mai mult de acțiunile care vin din exterior. Cu toate acestea, când vorbim de pedagogia modernă observăm că rolul elevului se schimbă și devine un actor al educației având locul lui pe „scena educației” alături de profesor. Pedagogia modernă îi dă posibilitatea elevului să devină el însuși autor al educației și chiar de autoformator care are posibilitatea de autoproiecție curriculară asupra actului educațional. Marcăm aici un punct de cotitură în pedagogie pentru că observăm că elevul se transformă din obiect-actor al actului educațional, în subiect-autor al educației. Acest lucru este posibil deoarece obiectul devenit între timp subiect are o multitudine de roluri atât din punct de vedere social, cât și pedagogic, integrându-se într-un scenariu din ce în ce mai complex care îl pune în situația de a fi simultan și actor și autor al procesului educativ. (Cristea, p. 84)

Încheiem acest articol arătând faptul că, datorită evoluției educației, a proiectării curriculare, împreună cu conceptele pedagogice și ale didacticii, dar și datorită evoluției societății, elevul a evoluat de la statutul de obiect al educației, la cel de subiect și nu în ultimul rând la cel de principal actor al actului educațional. Acest proces a fost unul firesc, realizat pe o perioadă îndelungată de timp și a necesitat eforturi mari din partea specialiștilor și teoreticienilor din domeniul educației. Și iată că astăzi, educația, începe și se termină cu elevul, acesta fiind în centrul sistemului de învățământ, jucând un rol major în proiectarea și modelarea procesului educativ.

Bibliografie:

1. Cristea, Sorin , *Elevul-Subiect și obiect al educației*, in Didactica Pro, nr. 4, Chișinău, 2001;
2. Cristea, Sorin, Dicționar de pedagogie, Grupul Editorial Litera —Litera internațional, Chișinău, București, 2000;
3. Iosifescu, Carmen – Violeta, Internalizing a reflexiv identity –a challenge for school management, în revista Journal of Pedagogy, nr. 2/2018 ;
4. Mialaret, Gaston, Les sciences de l'Education, Presses Universitaires de France, Paris, 1993;
5. Nicola, Ioan, *Tratat de pedagogie școlară*, Editura Didactică și Pedagogică, R.A., București, 1996;

Paula-Diana Mantea

e-mail: pauladiana.mantea@gmail.com

PhD. Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul”

București

Studierea tematicii studiilor de intelligence și de securitate în România

Rezumat : *Articolul de față prezintă importanța studierii disciplinelor din zona studiilor de intelligence și de securitate în România în contextul de securitate actual (2020). Propunem o analiză succintă asupra stadiului actual al studierii acestei problematice, care sunt instituțiile care pun la dispoziție programe de studiu specializate pe problematica de securitate și intelligence, precum și rolul pe care acestea îl au la nivelul societății românești.*

Cuvinte cheie : *studii de intelligence, competitivitate, cultură de securitate, educație de securitate, awareness*

Introducere

Lucrarea de față propune o analiză succintă asupra stadiului actual al studierii studiilor de intelligence și de securitate în România anulului 2020 și evidențierea rolului important pe care acestea îl ocupă atât în mediul guvernamental, economic dar și social în contextul de securitate actual. Secolul XXI considerat și drept epoca marilor inovații tehnologice și de automatizare prezente în toate mediile – guvernamentale și private, cu scopul de a eficientiza procesele și de a diminua timpul de răspuns sau rezolvare a unei probleme în vederea menținerii locului pe scena internațională care tinde tot mai mult către o piață globală (a muncii/ educațională/ industrială/ financiară/ de securitate/ a serviciilor etc.).

Mediu de securitate reprezentativ pentru secolul XXI este caracterizat de numeroase amenințări, vulnerabilități, riscuri și pericole prezente pe scena globală în materie de securitate, printre care amintim terorismul, conflictele inter-etnice sau religioase, genocidele, care pe lângă numărul mare de pierderi de vieți omenești generează fluxuri mari de refugiați și destabilizează regiuni întregi, proliferarea armamentului de distrugere în masă, cyber-terorismul, atacurile și incidentele de securitate cibernetică, criminalitatea transfrontalieră, lupta pentru resursele naturale, schimbările climatice datorate intensei industrializări și tehnologizării, crize economice și financiare, eșecuri în guvernarea anumitor actori, gestionarea pandemiilor etc.

Ca nevoie de răspuns la contextul de securitate s-au dezvoltat - ca reacție naturală a nevoii de înțelegere și gestionare a acestor fenomene - conceptele *studii de securitate și studii de intelligence* în mediul anglo-saxon, preluat ulterior de majoritatea statelor occidentale. Rolul principal, pe lângă cele amintite anterior, ar putea fi considerat acela de a se transforma în facilitatoare de furnizori de securitate și de responsabilitate transferată de la nivelul tradițional, al statului, și către alte organisme precum mediul academic, organisme private, organizații internaționale și, ulterior, în conturarea și mai apoi consolidarea culturii de securitate și a celei de intelligence prin pregătirea de specialiști și experți în materie de securitate națională și globală și prin acțiuni de creștere a gradului de conștientizare în rândul societății civile.

Prin aplecarea asupra subiectelor de interes public în materie de intelligence și securitate, profesioniștii cu competențe în intelligence și implicit în securitate își pot aduce aportul în elaborarea de strategii aplicabile, cu obiective clare și linii de direcție fezabile la nivelul tuturor structurilor sociale, revelând importanța acestor studii atât în mediul academic cât și în rândul practicienilor atât din mediul guvernamental cât și din cel privat, promovând standarde înalte de performanță și competitivitate și asigurând totodată dezvoltarea culturii de securitate, dar și a culturii de intelligence în România, în rândul societății civile.

Cum se reflectă acestea în practică? Prin promovarea studiilor de intelligence și de securitate și în domeniul public, în academiile și universitățile de profil, pe lângă profesionalizarea actorilor direct implicați în asigurarea securității la nivel guvernamental, dar și prin adaptarea unor astfel de programe ce ar putea fi mai apoi aplicate în mediul guvernamental ca furnizori de securitate, dar și în mediul economic cu scopul de a forma experți cât mai pregătiți și competitivi, atuari *sine qua non* în demersul de a deveni actori eficienți și profitabili și ajutând la creșterea economică națională și de ce nu, în vederea afirmării pe piața europeană și chiar globală.

Stadiul actual al studierii studiilor de securitate și de intelligence în România

Secolul XXI a reprezentat o perioadă istorică încărcată de transformări ce au putut fi identificate la toate nivelurile societății – printre care, cele mai importante, inovații și automatizări, industrializare accelerată, tehnologizare, apariția internetului, care au marcat trecerea la era informației, a nevoii de a față face și de a ne adapta de la o lume bipolară la una unipolară ce plasează Statele Unite ale Americii drept unic furnizor de securitate, la apariția de puteri regionale în toate colțurile lumii dar și la nevoia de a înțelege și contracara tipuri noi de amenințări, vulnerabilități, riscuri sau pericole la adresa securității.

Ca răspuns la noul context de securitate și economic a apărut acest tip nou de studii, cele de securitate, componentă a domeniului de studiu și cercetare al Relațiilor Internaționale, urmând a se transforma în ultimele decenii în domeniu de sine stătător, model adoptat și în România după 1989 și căderea blocului comunist. Deși reticentă la început datorită asocierii nefericite cu Departamentul Securității Statului, cunoscut uzual drept "Securitatea" – serviciul de informații al României din perioada comunistă – studiile de securitate au apărut în România și s-au adresat publicului civil relativ târziu și ca urmare a aderării la organizații precum NATO (2004) și Uniunea Europeană (2007), din necesitatea implementării unui model omogen între membri organizațiilor, a pregătirii unui tip de răspuns unitar la problemele de securitate care au apărut pe scena globală odată cu globalizarea. [1]

Au luat naștere în România, așadar, programe de licență, master și doctorat de studii de securitate, care propun un plan de învățământ adaptat particularităților mediului de securitate amintite anterior, și care urmăresc formarea de specialiști și experți în materie de securitate pe plan național care să înțeleagă fenomenele studiate, să internalizeze teoriile și conceptele prezentate cu scopul de a fi capabili să gestioneze eficient evenimentele cu care ne confruntăm în prezent și de a oferi consultanță în materie de securitate atât forurilor decizionale la nivel guvernamental cât și în mediul privat.

Dintre instituțiile care pun la dispoziție astfel de programe de studiu, considerăm importantă distincția între instituțiile de învățământ superior de stat militare și cele civile. [2] O caracteristică importantă a studierii acestei problematice este aceea că și instituțiile militare au înțeles nevoia de deschidere către publicul civil și au venit în întâmpinarea acestuia cu programe de studiu adresate civililor, inițiativă care a atras atenția a numeroși studenți din întreaga țară, care au privit acest demers cu interes, datorită subiectelor în materie de securitate supuse studiului, care sunt de noutate. Datorită interesului ridicat suscitată între civili pentru un domeniu puțin cunoscut la nivelul societății civile până de curând, în România, mai multe dintre universitățile de stat civile au întocmit programe de studiu de licență, master și chiar școli doctorale în domeniul studiilor de securitate printre care notabile sunt:

- Universitatea "Babeș-Bolyai" din Cluj-Napoca
- Universitatea din București
- Școala Națională de Studii Politice și Administrative din București
- Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu

În ceea ce privește instituțiile de învățământ superior de stat militare, de informații, de ordine publică și de securitate națională, acestea au menirea de a forma specialiști în domeniul serviciilor de informații și securitate atât pentru personalul militar cât și civil - prin intermediul parteneriatelor cu societatea civilă reprezentată de instituții de învățământ, cercetare, organe și agenții ale statului. Instituțiile de învățământ care se înscriu în această categorie sunt:

- Academia Națională de Informații "Mihai Viteazul" din București
- Academia de Poliție "Alexandru Ioan Cuza" din București
- Universitatea Națională de Apărare "Carol I" din București
- Academia Tehnică Militară din București
- Academia Forțelor Terestre "Nicolae Bălcescu" din Sibiu
- Academia Forțelor Aeriene "Henri Coandă" din Brașov
- Academia Navală "Mircea cel Bătrân" din Constanța
- Universitatea Maritimă din Constanța [3]

Am amintit anterior faptul că secolul XXI a marcat și trecerea la era informațională, mai ales prin evoluția rețelelor de internet și transformarea acestora într-un bun ușor accesibil aproape pretutindeni pe glob. Dezvoltarea tehnologică a adus o serie de oportunități pentru indivizi și state însă, în același timp, a generat și o serie de noi riscuri și amenințări la adresa securității individuale și naționale. În acest context a crescut necesitatea creșterii numărului de specialiști în intelligence și dezvoltării unui program de formare adaptat noului mediu de securitate. În consecință, s-a observat o creștere a preocupărilor instituțiilor de învățământ superior de a include în planurile de învățământ

a disciplinelor conexe domeniului intelligence și dezvoltarea acestuia într-un domeniu de cercetare de sine stătător.

Studiile de intelligence reprezintă un factor complementar în practica informațiilor pentru securitatea națională aducându-și contribuția prin analizele pe care învățământul superior le întocmește prin interpretarea trecutului, înțelegerea prezentului și prin previziunile și estimările aduse la adresa viitorului. [4] Studiile de intelligence furnizează și baza pentru o înțelegere mai amplă a intelligence-ului ca funcție a guvernului, pentru oficialii guvernamentali responsabili cu asigurarea securității, pentru academicieni dar și pentru publicul larg, pentru societatea civilă.

În acest sens, în ultimii ani s-a observat o creștere semnificativă a numărului de oportunități de training și formare educațională în materie de intelligence fapt pentru care este în desfășurare dezbateră asupra ideii de dezvoltare a acestora într-un domeniu academic de cercetare de sine stătător. Universitățile notabile din România care au inclus discipline conexe domeniului intelligence în cadrul studiilor de securitate din ciclurile de licență, master și doctorat sunt:

1. Academia Națională de Informații "Mihai Viteazul" din București:

- Facultatea de Studii de Intelligence, specializarea Studii de securitate și informații;
- Facultatea de Informații, specializarea Psihologie – Informații;
- Master de cercetare: Managementul informațiilor de securitate națională; Managementul informațiilor în combaterea terorismului;
- Master profesional: Intelligence și securitate națională, Analiză de intelligence;
- Programe postuniversitare: Protecția informațiilor clasificate; Managementul activității de protecție a infrastructurilor critice; Ofițer de legătură pentru securitatea infrastructurilor critice naționale/europene;
- Școala doctorală: Informații și securitate națională. [5]

2. Universitatea Națională de Apărare "Carol I" din București:

- Facultatea de Securitate și Apărare, studii de licență și master, includ discipline precum: Conducerea activităților de informații pentru apărare, Conducere strategică în domeniul informațiilor pentru apărare, Activități pentru domeniul informații pentru apărare, Managementul securității informaționale. [6]

3. Universitatea "Babeș-Bolyai" din Cluj-Napoca:

- Facultatea de Istorie și Filozofie, studii de licență, specializarea Studii de securitate, include discipline precum: Introducere în teoria generală a informațiilor, Securitatea documentelor, Spionaj și contraspionaj;
- Facultatea de Istorie și Filozofie, studii de master, specializarea Managementul securității în societatea contemporană sau Securitate, Intelligence și competitivitate în organizații, includ discipline precum: Managementul informațiilor clasificate, Business/ Competitive intelligence, Intelligence și decizie politică, Analiză de intelligence, Intelligence competitiv defensiv, Comunicarea în intelligence, OSINT- Open Source Intelligence, Managementul Intelligence-ului Competitiv, Metode și tehnici în analiza de intelligence. [7]

4. Universitatea din București:

- Facultatea de Sociologie și Asistență Socială în parteneriat cu Serviciul Român de Informații, studii de master, specializarea: Studii de Securitate și Analiza Informațiilor, include discipline precum: Analiza informațiilor, Dinamica procesului de intelligence, Informarea și decizia strategică, Organizații de intelligence, Open Source intelligence (OSINT), Intelligence competitiv, Dinamica proceselor de intelligence în societatea cunoașterii; [8]
- Facultatea de Științe Politice, studii de licență în Științe Politice, specializarea Studii de Securitate, include discipline precum: Introducere în securitatea informației și a documentelor; Informația politică: securitate, guvernare, intelligence. [9]

5. Școala Națională de Studii Politice și Administrative din București:

- Departamentul de Relații Internaționale și Integrare Europeană, studii de master, specializarea Securitate și Diplomatie cu predare în limba engleză include discipline precum: Intelligence și Securitate Națională. [10]

6. Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu:

- Facultatea de Științe Socio-Umane, studii de licență, specializarea Studii de Securitate și studii de master specializările Securitate și relații internaționale și Relații internaționale. Sisteme de securitate, includ discipline precum: Intelligence și securitate sau Managementul securității informațiilor. [11]

7. Academia Forțelor Terestre "Nicolae Bălcescu" din Sibiu:

- Facultatea de Științe Militare, studii, specializarea: Intelligence în Organizații, include discipline precum: Intelligence în era globalizării. [12]

Rolul studiilor de intelligence și de securitate în societatea românească

Studiile de intelligence și cele de securitate se demarcă, înainte de toate, prin caracterul vădit multi și inter-disciplinar [13], combinând cu succes elemente de securitate națională și internațională, relații internaționale, teoria organizațiilor, spionaj și contraspionaj, geopolitică și geostrategie, economie politică, studii militare, drept etc. cu scopul de a ajuta la formarea unei viziuni comprehensive și totodată pragmatice asupra realității. Tocmai datorită caracterului inter-disciplinar, acest tip de studii au reușit să evolueze și să se adapteze permanent în funcție de evenimentele ce s-au produs și care au loc constant pe scena internațională. Prin programe complexe și atent structurate se asigură formarea profesională a specialiștilor practicieni încadrați în instituțiile naționale, dar și în organismele internaționale de securitate (precum SRI, SIE, MApN, MAI, NATO, ONU).

Facilitând și urmărind în permanență atingerea unui nivel înalt de performanță și etică, promovând principii fundamentale de morală și valorile necesare atingerii excelenței în materie de informații și securitate națională, vom reuși să perfecționăm continuu aceste programe și să asigurăm numărul oportun de experți necesar a funcționa în structurile statului în vederea asigurării stării de securitate a indivizilor și a statului, funcționari ancorați puternic în realitate, buni cunoscători ai mediului de securitate actual, împuterniciți să ia deciziile potrivite pe care să și le asume cu responsabilitate și vizând ca scop suprem apărarea și menținerea securității și integrității statale, în defavoare oricăror interese personale.

Odată cu deschiderea acestui tip de studii și către publicul larg a crescut și numărul specialiștilor din mediul privat, cu competențe în promovarea de strategii economice și financiare competitive, care urmăresc creșterea economică sustenabilă. Reprezintă o realitate faptul că este important ca România să dezvolte o economie sănătoasă și atractivă pentru investitori români dar și străini, pentru a atinge un nivel satisfăcător de bunăstare și echitate socială, care se va reflecta în mod direct la nivel individual, influențând încrederea cetățenilor în instituțiile statului și în cele private și încurajând cooperarea și competiția loială între participanții la viața socială, impactând indirect și starea de securitate generală. Promovare în rândul societății civile a importanței înțelegerii fenomenelor care se desfășoară în jurul nostru favorizează creșterea gradului de conștientizare civică în materie de securitate, ajutând la definirea și internalizarea principiilor culturii de securitate dar și a culturii de intelligence.

Cultura de securitate este sau ar trebui să fie o componentă majoră a culturii politice dintr-o societate, care să înglobeze normele cu privire la modul în care trebuie să se desfășoare interacțiunile, cooperarea și comunicarea interinstituțională precum și dezideratele minime de performanță ce trebuie atinse în toate domeniile securității, de la buna guvernare până la apărarea națională. [14] Conform definiției prezente în dicționarul explicativ al limbii române, cultura reprezintă ”totalitatea valorilor materiale și spirituale create de omenire și a instituțiilor necesare pentru comunicarea acestor valori”. [15] Aplicată culturii de securitate și celei de intelligence, o încercare de definire ar cuprinde ”totalitatea valorilor, cutumelor și a instituțiilor de securitate, respectiv intelligence care au responsabilitatea de comunicare a acestor valori în cadrul societății civile”.

Conform Centrului de Promovare a Culturii de Securitate, cultura de securitate reprezintă: ”o abordare instituțională modernă care promovează problematica securității; cunoașterea registrului de urgențe publice de ordin politic, militar, economic, societal și ecologic; totalitatea noțiunilor, ideilor și informațiilor de care dispun, la un moment dat, cetățenii statului, referitoare la valorile, interesele și necesitățile naționale de securitate; modalitate de dezvoltare a unor atitudini, motivații și comportamente necesare apărării și protecției personale, de grup și statale față de vulnerabilități, factori de risc, amenințări, stări de pericol sau agresiuni potențiale, precum și promovării lor în mediul intern și internațional de securitate”. [16] Așa cum afirmă și Marian Sebe, pentru a reuși definirea culturii de intelligence este necesar să existe programe academice de studiu care să participe la creșterea nivelului cunoașterii în domeniul intelligence, alături de programe de formare profesională structurate care să faciliteze colaborarea între cele trei dimensiuni principale: parteneriatul public – academic – privat [17].

Concluzii

Articolul de față reprezintă o analiză succintă a studiilor de intelligence și de securitate în România și rolul lor în contextul internațional actual. Am observat că în ultimele decenii a luat amploare prezența acestui tip de studii și în mediul academic de stat, înființându-se numeroase programe de studii în diverse universități din țară, parte a parteneriatului instituțiilor furnizoare de securitate sau cu competențe de formare a specialiștilor de securitate și intelligence în domeniul privat și în cel de stat.

Astfel, pe lângă instituțiile cu tradiție la capitolul studii de securitate și intelligence precum Academia Națională de Informații ”Mihai Viteazul” din București, Universitatea Națională de Apărare sau academiile militare de prestigiu, s-au consolidat centre puternice de studii de securitate și intelligence printre care notabile sunt cele din Cluj, București sau Sibiu, care vin în sprijinul definirii și consolidării unei culturi de securitate, dar și a unei culturi de intelligence în România prin organizarea de evenimente (cursuri, reviste și publicații, mese rotunde, rapoarte, conferințe etc.) care încurajează cooperarea între cei trei actori fundamentali în acest proces: mediul public – academic – privat.

S-au înregistrat progrese notabile în ultimii ani în vederea transparentizării și cooperării în intelligence și securitate, s-a putut observa, de asemenea, o deschidere mult mai amplă a instituțiilor de stat în parteneriatele cu mediul academic și privat în vederea atingerii unui scop comun, acela de a crește nivelul de conștientizare și implicare a cetățenilor în probleme ce țin de securitatea individuală dar și a statului – eforturi ce trebuie întărite, susținute continuu și multiplicare pentru a continua să observăm rezultate pozitive și pentru a reuși să poziționăm România în rândul actorilor ce reprezintă modele de competitivitate de urmat.

Bibliografie:

- [1] <http://intelligence.sri.ro/studii-de-securitate-universitatile-romanesti/>, Adrian Ivan, accesat în data de 06.06.2020
- [2] Informații disponibile pe site-ul Ministerului Educației Naționale: www.edu.ro, accesat în data de 06.06.2020
- [3] <http://intelligence.sri.ro/studii-de-securitate-universitatile-romanesti/>, Adrian Ivan, accesat în data de 07.06.2020
- [4] Stephen Marrin, Improving Intelligence Studies as an Academic Discipline, p. 266, articol apărut în Intelligence and National Security, 2016, Vol. 31, No. 2, 266–279
- [5] <http://animv.ro/>, accesat în data de 07.06.2020
- [6] <https://www.unap.ro/index.php/ro/organizare-proces-invatamant>, accesat în data de 07.06.2020
- [7] http://hiphi.ubbcluj.ro/master/Fise_discipline.html#MSSC, accesat în data de 07.06.2020
- [8] <http://securitatesianaliza.ro>, accesat în data de 07.06.2020
- [9] <http://www.fspub.unibuc.ro/despre/curricula/ssl>, accesat în data de 07.06.2020
- [10] <http://dri.snsipa.ro/masterate/sd>, accesat în data de 07.06.2020
- [11] <http://socio-umane.ulbsibiu.ro/dep.sprise/licenta/SS.html>, accesat în data de 07.06.2020
- [12] http://www.armyacademy.ro/admitere_masterat.php, accesat în data de 07.06.2020
- [13] Peter Gill, Mark Phythian, Intelligence Studies: Some Thoughts on the State of the Art, p. 5, accesat la <http://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:0168-ssoar-389493>, accesat în data de 08.06.2020
- [14] Laurențiu Sorin Han, Cultură de securitate și intelligence versus cultură politică și organizațională, apărut în <http://intelligence.sri.ro/cultura-de-securitate-si-intelligence-verus-cultura-politica-si-organizationala/>, accesat în data de 08.06.2020
- [15] <https://dexonline.ro/definitie/cultura>, accesat în data de 08.06.2020

[16] <http://www.cpcs.ro/dictionarsecuritate.php>, accesat în data de 09.16.2020

[17] M. Sebe, Developing Competitive Intelligence Programs in Romania, p. 13, apărut în Revista Română de Studii de Intelligence, Nr. 10, Decembrie, 2013

Prof. înv. preșc. LIANA MOLDOVAN
Grăd. P.P. nr. 6, Bistrița, Jud. Bistrița -Nasaud

Prof. înv. preșc. VIORICA CONEA
Grăd. P.P. „Academia Ștrumfilor”
Bistrița, Jud. Bistrița -Nasaud

CREEAREA BUNEI DISPOZIȚII ÎN ACTIVITATEA PREȘCOLARILOR

Rezumat: *Jocul oferă copilului prilejuri de a trăi experiențe personale, memorabile, descoperind lumea și viața într-un mod plăcut, atractiv. Jocul satisface dorința firească de manifestare, de acțiune și de afirmare a independenței acestuia. Folosind elemente din folclor, artă populară în activitatea cu preșcolarii, contribuim la îmbogățirea, extinderea orizontului cultural artistic al copiilor, la educarea sentimentelor de dragoste, admirație, mândrie, respect față de comorile creației populare, la cultivarea trăsăturilor de personalitate, caracteristice omului, a simțului estetic și moral al copiilor.*

Cuvinte cheie: *jocul, bună dispoziție, elemente din folclor, vârsta preșcolară, dezvoltare armonioasă,*

„Cea mai eficientă educație pentru un copil constă în joaca lui cu lucruri frumoase” Platon

Jocul este esența copilăriei, un adevăr incontestabil. Dacă privim cu atenție un copil care sare, alceargă, râde, vorbește, așează, aruncă, imită, dansează, caută, ascunde ajungem la concluzia că este un copil care se joacă.

Jocul îl ajută pe copil să-și consume energia prin mișcare, îl împiedică să se plictisească, îi stârnește curiozitatea, inițiativa, este activitatea pe care o face cu cea mai mare plăcere. În fiecare copil este o nevoie imperioasă de a se juca, de a se amuza, de a fi activ. Să analizăm reacția unui copil când îi întrerupem jocul, acesta va reacționa exact la fel ca un adult care este deranjat de la o muncă deosebit de importantă.

Jocul oferă copilului prilejuri de a trăi experiențe personale, memorabile, descoperind lumea și viața într-un mod plăcut, atractiv.

Jocul este o realitate permanentă, cu mare mobilitate pe scara vârstelor.

Cercetătorul S. Iliov afirma că: „jocul are un caracter polivalent fiind pentru copil și muncă și artă și realitate și fantezie”. În consens cu această caracteristică, pedagogul elvețian Edouard Claparède precizează că „jocul este însăși viața”. Pe parcursul vieții omului evoluția jocului înseamnă o serie de modificări atât în sens progresiv, cât și regresiv, determinate de o serie de factori sociali (jocul de-a bețivii, de-a războinicii etc.). Locul pe care jocul îl ocupă în viața copilului este conferit de faptul că el satisface dorința firească de manifestare, de acțiune și de afirmare a independenței acestuia.

Conținutul principal al tuturor jocurilor îl reprezintă viața și activitatea socială a adultului, copilul fiind, înainte de toate, o ființă eminentă socială. Prin toate jocurile, dar mai ales prin cele de mișcare, se oferă posibilități multiple de dezvoltare armonioasă a organismului. Pentru acest motiv jocul determină o stare de veselie, realizând întotdeauna o stare de bună dispoziție.

Funcția principală a jocului este aceea de a permite individului să-și realizeze eul, să-și manifeste personalitatea, să urmeze, pentru moment, linia interesului său major, ori de câte ori nu o poate face prin activități serioase.

Jocul este util din motive, cum ar fi:

1. Rolul de **divertisment**. - Jocul înlătură plictiseala pricinuită de lipsa de activitate. În acest caz funcția principală a jocului este aceea de a introduce elemente pe care mediul nu le oferă (rolul de divertisment fiind în directă legătură cu funcția de derivare).
2. Apare ca un veritabil **element odihnitor**. Este vorba, de fapt, nu atât de repaus, cât de o eliberare din constrângerea muncii. Deși practicat adesea cu mai multă intensitate decât munca, jocul obosește mai puțin, pentru că răspunde tendințelor de afirmare. În timp ce munca este micșorată de necesități existențiale, jocul apare ca o activitate care produce energie, bună dispoziție și care conduce înspre relaxare.
3. Este un puternic **agent de manifestare socială**. Conform acestei funcții, jocurile exercită la orice copil adevărate tendințe sociale, dar fără puțința de a le menține un timp mai îndelungat.
4. Rolul de **agent de transmitere a ideilor și obiceiurilor de la o generație la alta**. Încă din cele mai vechi timpuri jocul a fost folosit ca mijloc de educație populară. Claparède arată că „nu nevoia socială de a menține tradițiile a creat instinctul jocului”. Jocul a existat dintotdeauna și el se transmite tocmai pentru că ascunde în interiorul lui idei minunate pe care toți cei mici ar vrea să le cunoască.

Izvorând din viață și fiind reflectarea acesteia, folclorul însuși este, prin excelență, o artă realistă. Inspirându-se din realitate, vom întâlni foarte des în folclorul copiilor elemente ale vieții reale, locale, jocuri care vin din vremuri mai mult sau mai puțin îndepărtate. Cea dintâi mențiune a jocurilor de copii la români este cea a lui Del Chiară Fiorentino, care spune: „să nu se pară de prisos cititorului că voi descrie jocurile copilărești ale valahilor, căci va vedea în el încă o dovadă că ei sunt urmașii vechilor coloniști lăsați de Traian după cucerirea Daciei și care au transmis generațiilor, până în ziua de astăzi, aceleași jocuri, precum: mingea, titirezul, nucile, băzâita, de-a caii,

baba – oarba și altele”.

Del Chiaro Fiorentino vede în jocurile de copii o dovadă a originii române a valahilor și a dăinuirii lor fără întreruperi pe pământul vechii Dacii, până în ziua de astăzi. Folclorul copiilor se conturează ca un gen universal, bine încheiat, care a luat naștere în mod firesc la o vârstă când jocul constituie punctul central al activității lor. Dorințele, bucuriile, supărările și impresiile și le exprimă prin intermediul acestui gen cu funcții multiple de dezvoltare psihică, educativ – formativă și distractivă. Dorința de joc, de mișcare, de cunoaștere și de acțiune dezvoltă capacități uimitoare de observație și invenție prin imitare, caracteristice vârstei. Studiind folclorul copiilor, psihologii au desprins anumite trăsături spirituale ale copiilor, aptitudinile, gusturile și tendințele lor, preferința pentru ritm și sunet, într-o fază de viață când mijloacele orale și auditive de structurare și transmisie a informației sunt preponderente.

În diferite momente ale activității cu preșcolarii am folosit elemente din creațiile folclorice, care contribuie la dezvoltarea intelectuală, crearea unei dispoziții:

- jocul „Închid ferestrele” - copilul râde satisfăcut, când i se spune: Închid ferestrele (își pune mâna pe pleoape)/Trag obloanele (genele)/Închid ușa (gura)/ Pun lacăt (bărbia)/ Suceșc cheia (ușor sucește nasul)

La vârsta preșcolară, fiecare insectă, vietate, animal, ce intră în contact direct cu el își are cântecul său, legat de anumite credințe, versurile exprimă relația omului, copilului cu natura:

- joc – cântec pentru micile viețuitoare: pentru a-l face pe fluture să se așeze pe floare, să-l observăm sau unii să-l prindă: „Fluture, /Fluture, /Fluture pe brusture, /Fluture pe floare, / Fluture sub floare! / Fluture, pune-te: /Pune-te pe punte, / Pune-te sub punte! /Fluture, / Fluture, / Fluture pe foaie./Fluture sub foaie!”; buburuza care o așează în palmă și îi cântăm, cu gândul la o anumită dorință: „Buburuză Ruză/ Unde îi zbura / Acolo m-oi mărita”.

- cântecul cărăbușului, executat de copii: „Cărăbuș, cărăbuș,/ Eu din tine fac acuz/ C-un mai, c-un pai/Și cu trei coji de mălai/O morișcuta de vânt/ Pe fața acestui pământ;/Și-așa mi te-oi învăța/ Pământul de nu-i zări!”

- cântec la mușuroiul de furnici: “Ieși, furnica./Tu ești mică./Și ți-oi da lapte de oi./Și-i veni iarăși la noi;/Ți-oi da și caș dulce, / De la noi nu te-i mai duce!”

- cântecul albinii: „Trece, trece/ O fată de aur./Cine e?/ Albina!/ Cine-o vede,/Să o ia/ Haha!”

- cântecul melcului, crezând că astfel îl facem să-și scoată cornițele: „Melc, melc codobelc / Scoate coarne bourești / Și te du la baltă, / Și bea apă caldă, / Și te du la Dunăre, / Și bea apă tulbure, / Și te du la mare / Și bea apă tare / Și te urcă pe buștean, / Sa mănânci un leuștean”;

- cântecul curcanului: „Măi curcane/ N-ai măgele/ Roșii ca ale mele”;

- cântecul pentru urs: „Joacă bine, moș Martine./Că-ți dau pâine cu măslina./ Că mă dau pe lângă tine/ Di, Ha!”

- cântecul pentru arici: „Arici, arici./Arici pogonici/ Pocnește din bici/ Pornește de- aici!/Du-te la moară/Și te însoară/ Ia fata cu cercei/ Cu măgele/ De surcele./Iar în degetele./ Frumoase inele./Tot cu pietricele./Și-n cap coroniță/Tot din garofiță.”

- cântecul păsărilor domestice: „Eu ma duc la târg/Să-mi cumpăr o rață./Și să-mi iau un cârd./Un pui și-o găină./Rața, face: mac, mac, mac!/Iar găina: cotcodac! I Puiul zice: pui, pui./Eu sunt de la voi/Du-mă înapoi/Și-oi scurma-n gunoi.”

- cântecul lunii „Lună, lună nouă/ taie pâinea în două/ Și ne dă și nouă/ Ție jumătate/ Mie jumătate/ Nouă sănătate!”

- joc prin care invocăm, împreună, să se împrăștie norii, să iasă soarele: „Fugi, nor, fugi/ Că te-ajunge soarele/ Și-ți taie picioarele/ C-un mai,/ C-un pai,/Cu trei fire de susai!”

- cântecul soarelui când e caniculă, ne adresăm împreună cu copiii: „Du-te, soare,/ Vino, umbră!”, erau considerate ca având o forță magică.

- jocuri care amintesc aspecte ale procesului muncii: „Țăranul e pe câmp, /Ura drăguța mea, Țăranul e pe câmp”; „Podul de piatră s-a dărâmat /A venit apa și l-a luat /Vom face altul pe mal în jos /Altul mai mare și mai frumos”

- jocuri – versuri cu momente din viața copiilor: „Am pierdut o batistuță /Mă bate mămica, /Cine are să mi-o dea, /Că-i sărut gurița”; // „Printre munți și printre văi /Trece o fetiță /Și din toate fetele /Tu ești mai drăguță”,

- jocuri cu versuri cântate: Coroana e rotundă, Ursul doarme, Puia-gaia, Zece negri mititei sau Omul negru, Un elefant

- versuri și formule ocazionale sunt pur și simplu forme de păcăleală: „Ți-e foame? /Mănâncă baloane! /Ți-e somn? /Culcă-te în pom! / Ți-e frig? / Fă-te covrig! / Ți-e sete? / Bea apă din perete!”;

- versuri cu diferite sfaturi, pentru a opri gălăgia, cântăm astfel: „La popa la poartă / E o mătă moartă. / Cine-o râde și-a vorbi, / Lângă el se va opri”, //„Cioc, boc, treci la loc!”

- versuri cu o numărătoare incipientă care se încheie de obicei cu formule imperative: „Unu, doi, trei, patru, cinci /Tata cumpără opinci /Mama cumpără seacă /Dumneata să ieși afară!” // „Din Oceanul Pacific /A ieșit un pește mic /Și pe coada lui scria /Ieși afară dumneata!”;

- numărători: „Șade gâsca pe gunoi/ Numără din doi în doi!”//„Ala, bala, portocala!”

- formule cumulative care exersează numărul în ordine crescătoare și descrescătoare: „Hai să zicem una / Să se facă două. / Două mâini copilul are, / Una este luna. / Hai să zicem două / Să se facă trei. / Trei crai vin din depărtare, / Două mâini copilul are, / Una este luna. / Hai să zicem trei / Să se facă patru. / Patru roți la carul mare. / Trei crai vin din depărtare”.

- glume izvorâte din sonoritatea numelui: „Bogdănel, coadă de purcel / Laura, balaura / / Câinele nostru, / Stă în cușcă, / Latră / Și nu mușcă” sau „X trage cu tunu’ / Noaptea pe la unu”.

- joc - versuri și formule de atenționare: „Cine pleacă la plimbare pierde locul de onoare!”// „Trag o linie de foc/Și nu mă mai joc!”, pentru a reintra în joc, copiii spun: „Trag o linie de ceară/ Și mă joc iară!”

- jocurile cu subiecte din viața cotidiană „De-a mama” copiii cântă ades cântecul de leagăn „Nani, nani”; „De-a grădinița” execută cântecul „Noi avem castel frumos”.

Poeziile recitative din folclorul nostru, folosite, au farmec și creează mult haz în rândul copiilor.

Proverbele și zicătorile sunt un punct de referință în întreaga activitate și în stabilirea unor linii de comportament corect. Astfel prin ironii mascate, prin buna dispoziție pe care o răspândesc, am asigurat un climat educativ adecvat, pozitiv, eficient, am dezvoltat inteligenta și trăsături de personalitate. Pentru a sublinia latura educativă a unor povești, am utilizat proverbe: “Scufița Roșie” - “Până nu pășești, nu te cumițești”, povestirea “Banul muncit” - “Munca e brățară de aur”, povestea „Cuvântul fermecat” - „Vorba dulce mult aduce”, povestea „Cripel cel lacom” - „Unde mănâncă unul, pot mânca și doi”, „Oaia când se îndepărtează de turmă, o mănâncă lupii”, sau „Vai de cel ce merge singur că atunci când va aluneca, n-are cine-l ridica”, povestea „Capra cu trei iezi” - „Cine sapă groapa altuia, cade singur în ea”.

Întreaga activitate desfășurată în grădiniță a dat prilejul folosirii proverbelor și zicătorilor: “Vorba lungă, sărăcia omului”/ “Vorba dulce mult aduce”/ “Ulciorul nu merge de multe ori la apă”/„După furtună iese și vreme bună”/„Leneșul mult aleargă, scumpul mult păgubește”/„Graba strică treaba”/„Lupu-și schimbă părul dar năravul ba”/„Unde nu-i cap vai de picioare”/ „Cine aleargă după doi iepuri nu prinde niciunul”/“Cine se scoală de dimineață, departe ajunge”(pentru a corecta comportamentul copiilor care întârzie la grădinița),etc

Multe din jocurile pentru copii sunt o prețioasă moștenire de la generațiile trecute, prezintă aspecte ale vieții din vremuri îndepărtate. Atât copiii din mediul urban cât și rural practică jocuri specifice folclorului copilăriei.

În mediul rural, jocurile copiilor se practică în loc deschis, pe un spațiu mai mare: curte, pajiște, poiană, uliță, cum ar fi: „De-a pietricelele”, „Lapte gras”, „Țară, țară, vrem ostași”, „Podul de piatră”, „Gâștele”, „Țăranul e pe câmp”, ”Cursa în saci”, „De-a baba oarba”, „Șotron”, ” Rațele și vânătorul”etc.

Jocurile practicate în loc închis corespund copiilor din mediul urban, se desfășoară, de regulă, în fața blocului, în parc sau în scara blocului, cum ar fi: „De-a împăratul”, „Flori – fete”, „Stop animale”, „Ești o floare, ești un crin” etc.

Poveștile populare, basmele, proverbele, ghicitorile, versurile sunt înțelepciunea populară, care timp de secole au fost transmise următoarelor generații, cultivând respect, mândrie pentru oamenii de talent, dragoste pentru limba maternă, interesul în modul expresiv, precis pentru a fi drept sfaturi înțelepte ale străbunilor.

Folosind elemente din folclor, artă populară în activitatea cu preșcolarii, contribuim la îmbogățirea, extinderea orizontului cultural artistic al copiilor, la educarea sentimentelor de dragoste, admirație, mândrie, respect față de comorile creației populare, la cultivarea trăsăturilor de personalitate, caracteristice omului, a simțului estetic și moral al copiilor.

Jocurile, activitățile în care folosim elemente din folclor au un rol deosebit în practicarea și integrarea copiilor în mediul istorico – social al colectivității din care fac parte, își satisfac nevoia de mișcare, de organizare și imitare la nivelul vârstei lor, participă cu plăcere.

Activitățile cu elemente din folclor, fiind caracterizate prin amuzament, relaxare, optimism, le îmbogățește experiența de viață a copiilor, îi fac mai bogați prin cunoaștere, joacă un rol important în dezvoltarea fizică și psihică a lor, le dezvoltă diferite abilități, ei învață să interacționeze mai ușor cu cei din jur, astfel vor reuși să exceleze în anumite domenii spre care au înclinații, să ia cunoștință pe viu sau indirect cu folclorul, tradițiile și obiceiurile unice în lume, prin bogăția mesajului și valoarea artistică.

BIBLIOGRAFIE

1. Bratu, Bianca, Preșcolarul și literatura (Studii și antologie), Editura Didactică și Pedagogică, București, 1972;
2. Catalano, H; Albușescu, I, Didactica jocurilor, București, EDP, 2019;
3. Catalano, H; Albușescu, I, Pedagogia jocului și a activităților ludice, București, EDP, 2019;
4. Dumănescu, L, Universul copilăriei la românii din Transilvania în a doua jumătate a secolului al XIX – lea, Cluj – Napoca, Internațional BOOK Acces, 2008.
5. Dumănescu, L, Țară, Țară, vrem ostași!, Despre copilărie în comunism, Editura Mega, 2015, Cluj – Napoca.

Prof. înv. preșc. MODOVAN LIANA
Grăd. P.P. nr. 6, Bistrița,
Jud. Bistrița – Năsăud

Prof. înv. primar NECHITI LAURA MARIA
Șc. Gimnazială Avram Iancu, Bistrița,
Jud. Bistrița – Năsăud

COMUNICAREA LA PREȘCOLARI – PAȘI SPRE SUCCESUL ȘCOLAR

Rezumat: *Formarea capacităților de comunicare ocupă un loc prioritar în activitatea cu preșcolarii. În vederea formării eficiente a capacităților de comunicare la preșcolari este important identificarea și implementarea de către educatori a celor mai relevante tehnologii didactice.*

Capacitățile de comunicare sunt formate în cadrul tuturor ariilor curriculare. Activitățile didactice sunt îmbinate eficient cu cele extradidactice, ambele axate pe formarea la preșcolari a capacităților comunicative în funcție de particularitățile de vârstă și individuale ale copiilor.

Cuvinte cheie: *comunicare, perioada preșcolară, abilități de comunicare, relații interumane, dezvoltare, exersare;*

„O comunicare eficientă se poate realiza atunci când există iubire și respect.” Samuel Smiles

Comunicarea este o modalitate fundamentală de interacțiune psihosocială, un schimb continuu de mesaje diferite între interlocutori, menit să realizeze o relație interumană durabilă pentru a influența menținerea ori modificarea comportamentului individual sau de grup.

Comunicarea reprezintă: înștiințare, știre, veste, raport, relație, legătură.

Smith (1992) spune: „Comunicarea este procesul de trimitere, receptare și interpretare a mesajelor, prin intermediul căruia relaționăm unii cu alții și cu lumea înconjurătoare”.

Comunicarea se realizează pe trei niveluri: logic, paraverbal, nonverbal.

Comunicarea didactică este „un transfer complex, prin mai multe canale ale informațiilor, între două entități (indivizi sau grupuri) ce-și asumă simultan sau succesiv roluri

de emițători și receptori, semnificând conținuturi dezirabile în contextul procesului educativ – instructiv”.

Cadrul didactic care informează, adoptă o formă de comunicare ierarhică, iar cel care comunică cu elevii își asumă poziția de egalitate cu aceștia, schimbând mesaje reciproc. Între cadrul didactic și preșcolari se „plimbă” mesajele fără inhibiții, inițiativa exprimării opiniilor este încurajată, iar informațiile pendulează între cei ce comunică pe principiul reciprocității. Pe rând și oricând, emițătorul (educatorul) ia locul receptorului (preșcolarului), determinând aceeași poziție privilegiată a partenerilor, a educabilului și a celui ce educă.

Tipul de comunicare reciprocă răspunde unui proces de învățământ democratic, în care educatorul nu rămâne un agent de informatizare, iar preșcolarul un asimilator de informație. Actul de comunicare este bilateral, determinând opțiunea că „mesajul nu este numai ceea ce se predă, ci și ceea ce se recepționează”.

În termeni didactici, mesajul este o competență din perspectiva educadorului și o performanță din perspectiva educatului.

Comunicarea, pentru cadrul didactic, este cea care ajută la realizarea fenomenului educațional în ansamblul său, indiferent de conținuturile, nivelurile sau partenerii implicați.

Limbajul, ca formă specifică de comunicare verbală interumană este un sistem de comunicare cu ajutorul limbii și este un fenomen individual. Limbajul se învață în procesul de socializare a individului începând din familie și continuând în procesul multiplicării contactelor sociale spontane ale copilului și, de la o anumită vârstă, în mod organizat în situația școlară.

Prin comunicarea verbală, cu ajutorul unităților lingvistice – cuvinte, propoziții, fraze etc – se vehiculează conținutul abstract și generalizat al reflectării realității. Dezvoltarea limbajului în perioada preșcolară se caracterizează prin evoluarea pronunției, a structurilor gramaticale, trecerea de la limbajul situativ la cel contextual, vorbirea este tot mai clară și gesturile se transformă în comunicare verbală.

În întregul proces de cultivare a vorbirii preșcolarilor, atât prin activități specifice pe domenii experiențiale, cât și prin toate activitățile desfășurate în decursul unei zile: jocuri și activități liber-alese, activități pentru dezvoltare personală, momentul poveștilor - lectura, activități extrașcolare, am urmărit realizarea obiectivelor prevăzute de Noul curriculum, dezvoltarea limbajului sub aspect fonetic, lexical, gramatical, îmbogățirea, precizarea și activizarea vocabularului. Atenție deosebită am acordat expresivității vorbirii, efectuând exerciții de dezvoltare a exprimării orale, de redare a conținutului poveștilor, al unui fragment din povești. Pentru a asigura participarea verbală activă a copiilor, am stimulat preșcolarii în a deveni subiecți ai actului pedagogic, participând la toate activitățile atât pe plan acțional, cât și mental.

Înșușirea sistemului fonetic, al limbii, la vârsta preșcolară este încă incipientă, mai ales la cei din grupa mică și mijlocie. Sunt copii care nu pot articula corect sunetele limbii, înlocuiesc unele cu altele, omit anumite sunete sau le inversează. Unele dintre aceste neajunsuri se mențin și la copiii din grupă mare. Ca obiectiv principal mi-am propus, pregătirea preșcolarului pentru școală, știind că subdezvoltarea laturii fonetice a vorbirii poate să devină un handicap care va provoca rămânere în urmă la învățatură. Una dintre cele mai frecvente diferențieri utilizate în analiza comunicării umane are la bază natura semnelor utilizate în codarea informației și canalul predilect de transmitere a mesajului astfel rezultat.

Comunicarea orală sau verbală presupune schimbul de mesaje, prin dialog. Aceasta presupune o serie de „artificii”: gesturi, mimică, mișcare și alte elemente.

Abilitatea de comunicare, exprimare orală la preșcolari am format-o prin înșușirea capacității de conversație, de comentare în cadrul tuturor ariilor curriculare: Dezvoltarea limbajului și a comunicării; Dezvoltarea personală, educația pentru familie și viața în societate; Științe, Cunoașterea mediului și cultura ecologică; Educația fizică și educația pentru sănătate; Educația prin arte, a activităților alese, a întâlnirii de dimineață. Activitățile didactice le-am îmbinat eficient cu cele extradidactice, ambele axate pe formarea capacităților comunicative la preșcolari, având în atenție particularitățile de vârstă și individuale ale acestora.

Întreg programul zilei este un exercițiu permanent de îmbogățire, activizare, nuanțare a vocabularului, de promovare și provocare a comunicării orale pentru a învinge inhibițiile și a disciplina dialogul, spre exemplu:

- Sectorul Bibliotecă, prin:

- observarea unor ilustrații sau a unui desen, elaborarea spontană a unor răspunsuri la întrebări;
- interpretarea unor ilustrații care prezintă momente din lumea poveștilor, a personajelor, pe baza cărora am solicitat preșcolarilor să relateze, în ordine logică, întâmplările, iar întrebarea „ce s-ar fi întâmplat dacă.....” va completa lumea poveștilor, solicitând creativitatea, inventivitatea copiilor;
- formarea unei pronunțări corecte, prin secvențe didactice de denumire a lucrurilor și ființelor, de folosire a cuvintelor în propoziții orale;
- adresarea de întrebări reciproce și provocarea unui dialog între preșcolari este o formă importantă de asigurare a comunicării orale;

Materialele puse la dispoziția copiilor, la sectorul Biblioteca, au constituit un punct de reper care să permită achiziții în domeniul limbajului, cultivarea independenței și inițiativiei în vorbire, stimularea creativității în exprimarea orală.

- Jocurile de rol constituie un procedeu important și agreabil de a încuraja capacitatea de comunicare reciprocă a preșcolarilor.

Jocul de rol „nu este nici pe departe un antrenament pentru actorie, ci unul de participare activă în comunicare”, astfel formându-se deprinderi precum descrierea, caracterizarea, exprimarea opiniei, rezumarea, schimbarea punctului de vedere, interpretarea, care pot fi provocate prin:

- relatarea textului prin adăugarea de noi detalii, relatarea conținutului dintr-un alt punct de vedere, inventarea de situații paralele;
- descrierea de situații și exprimarea stărilor afective;
- alcătuirea de propoziții cu ajutorul unor cuvinte date, cuvinte care încep cu același sunet, schimbarea topicii în exprimare;
- memorarea unor poezii scurte, recitarea lor și comentarea unor cuvinte sau grupuri de cuvinte;
- adresarea reciprocă de întrebări în legătură cu un text literar și evidențierea calității răspunsurilor date;
- exercițiu de îmbogățire și nuanțare a vocabularului, de înțelegere a cuvintelor.

Jocurile de rol au diferite conținuturi: subiecte din viața cotidiană, subiecte din basme și povești, imitarea unor sunete din natură, dramatizarea unor texte literare, a unor scenete, recitarea și interpretarea dramatizată a unor versuri.

În activitățile desfășurate am folosit metode active și interactive care să pună preșcolarii în situații variate de comunicare, observând, cu această ocazie, interacțiunea în grup dar și între grupuri. Metoda de bază pentru realizarea obiectivelor comunicării este exercițiul.

Atunci când educatorul și preșcolarul știu să comunice, câștigul este, pe lângă satisfacerea scopurilor care-i unesc, acela că asigură și o doză crescută de satisfacții personale și interpersonale.

Copilul „simte” că i se transmite ceva deosebit sau banal, el se mobilizează sau dezangajează în consecință. Informațiile recepționate pe un fond afectiv – pozitiv, sunt mai

bine reținute, în timp ce un climat afectiv stresant facilitează uitarea. O comunicare complexă, sincronizată facilitează realizarea unor sarcini diferite, care se pot realiza concomitent, cu ajutorul unor mijloace comunicative. Combinarea variată și convergentă a mesajelor verbale, para și nonverbale reprezintă un succes. Comunicăm nonverbal cu ajutorul expresiilor feței, al gesturilor și mișcărilor corpului.

Comunicarea nonverbală e foarte importantă la această vârstă: o îmbrățișare, o mângâiere, o bătaie pe umăr, semnul victoriei sunt tot atâtea semne nonverbale pe care copilul le traduce în manifestări de încredere și respect, la fel încurajările scurte care întăresc comportamentul, amplifică efortul de învățare: „așa, bine, mai încearcă, este pe aproape, asta e, bravo, așa te vreau”. Alteori se poate recepționa mesajul din inflexiunile vocii interlocutorului, acesta fiind cazul unor elemente de paralimbaj. Este foarte important, ca fiecare educatoare, să cunoască semnificația unor gesturi și atitudini corporale ale copiilor care pot traduce intenții, relații, trăiri. În acest sens am desfășurat cu preșcolarii exerciții și jocuri de comunicare nonverbală, prin care am dezvoltat și extins relațiile de cooperare, prietenie între colegi, stimulându-le totodată atenția și creativitatea lor.

De mici copiii utilizează coduri nonverbale distincte, care la sosirea în grădiniță au o importanță însemnată în succesul și integrarea lor în colectivitate. Prin diversitatea și natura activităților de comunicare propuse, am contribuit la adaptarea și socializarea copiilor, la dezvoltarea relațiilor de cooperare între aceștia.

Condițiile reușitei în comunicarea didactică din perspectiva formatorului sunt: participare, prezență, atmosferă, starea lui de spirit. Preșcolarii merg spre motivația personală, doresc ca educatorul să-i respecte, să adopte o atitudine plăcută, pozitivă față de toți. Cadrul didactic trebuie să fie exigent și corect, competent și interesant, informat, să recunoască când știe și când nu, să fie capabil de a crea un climat foarte bun, plăcut grupului din subordine.

Comunicarea este o premisă a oricăror relații interumane. Fără o comunicare nu există planificare, organizare, monitorizare și evaluare a activității, nici motivare, consultare, participare și nici parteneriat între educator și preșcolar, educator și grupă, preșcolar și preșcolar, educator și părinte.

În calitate de manager al grupei, avem obligația de a respecta câteva reguli ale paraverbalului:

- volumul vocii să varieze în funcție de momentul discursului, adaptat ambianței;
- ritmul vorbirii trebuie să fie variat, pentru a se evita monotonia;
- tonalitatea trebuie să fie în general normală;
- articularea cuvintelor trebuie să fie clară, corectă, distinctă;
- modelul de exprimare să fie clar, corect.

Nonverbalul privește modul în care privirea, corpul, gesturile, mimica însoțesc discursul verbal, întărind, sau dimpotrivă, reducând efectele acestuia asupra grupei pe care o conduce.

Cadrelor didactice trebuie să aibă în vedere tot timpul limbajul nonverbal care, la fel ca și cel paraverbal, poate fi mai ușor de controlat pe măsură ce acumulăm experiență. Prin anumite gesturi corporale sau atitudini, influențăm pozitiv încrederea preșcolarilor, ne eficientizăm discursul.

Părinții, adulții trebuie să ajute preșcolarii în exersarea, dezvoltarea aptitudinilor de comunicare verbală, astfel:

- Rezervați-vă puțin timp în fiecare zi pentru a conversa cu copilul. Cu cât vorbește mai mult, cu atât vorbește mai bine.
- Folosiți-vă de jocuri - încercați să îl învățați lucruri folosind jocul, astfel învățarea va fi amuzantă.
- Oferiți-i copilului experiențe interesante, care îi vor da și ocazia să acumuleze cuvinte noi.
- ieșire în parc, o excursie vă va ofer oportunitatea să discutați cu copilul despre lucruri diverse. Încurajați-l să vă pună întrebări.
- Adresați-i și dumneavoastră întrebări copilului. În acest mod îl veți face să gândească și să comunice.
- Copiii preșcolari au un vocabular limitat și din acest motiv utilizează propoziții simple. Ajutați-l, arătându-i cum să se exprime mai bine și cum să folosească un limbaj descriptiv. De ex. dacă el spune “am fost în parc”, corectați-l spunând "Azi am fost în parc, m-am întâlnit cu Paul și ne-am jucat cu mingea".
- Modelați și monitorizați limbajul copilului. Preșcolarii absorb foarte repede orice cuvânt auzit, chiar dacă nu-i înțeleg sensul - din acest punct de vedere limitați utilizarea cuvintelor nepotrivite.
- Nu uitați că adulții sunt un model pentru copii, în toate privințele.

Grădinița și familia reprezintă permanent situații de natură să răspundă trebuințelor de cunoaștere ale copilului, curiozității sale, dorinței de afirmare, de a fi în atenție.

Comunicarea orală în pregătirea pentru școală reprezintă o componentă definitorie a personalității preșcolarului, formarea capacităților din structura competenței date reprezentând obiective și finalități ale curriculumului pe toată perioada preșcolară.

Prin diversificarea modalităților de organizare a activității, am asigurat, spectrului comunicațional, valoare în comunicare.

Antrenarea preșcolarilor în procesul comunicativ, presupune să găsim modalități de intensificare a interacțiunilor educator-preșcolar în planul schimbului informațional și interpersonal.

Comunicarea este etalonul socializării individului, dar nu se oprește doar la adaptarea și integrarea sa în societate, ci influențează în mod direct dezvoltarea și structurarea personalității acestuia. Stilul de comunicare indică modul de interpretare și de prelucrare a informațiilor, modul în care acestea sunt transpuse în comportament, în raționamente sau judecăți practice.

BIBLIOGRAFIE

1. Băban, A. - Consiliere educațională, Cluj-Napoca, 2001;
2. Cosmovici, A., Iacob, L. - Psihologie școlară, Editura Polirom Iași, 1999;
3. Cucuș, C. - Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 2002;
4. Chiș, V. - Pedagogia contemporană – Pedagogia pentru competențe, Cluj-Napoca, Ed. Casa, 2002;
5. Dumitrana, Magdalena - Educarea-limbajului-Învățământul-preșcolar-vol-II-Comunicarea-scrisă-reeditare- Editura Compania, București, 2002;
6. Drăgan, Ion - Paradigme ale comunicării de masă, Editura Șansa, București, 1996.

